Serie nouă
aprilie 2013
4
(CXLI)
36 pagini
9,9 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Premiile U.C.M.R.
Gala Verdi/Wagner 200 la Operă
Viorel Cosma la 90 de ani!
Lansare carte Titel Popovici
Premiile muzicale Radio România
Sanremo 2013

În imagine:
muzicologul Octavian Lazăr Cosma,
câștigătorul Marelui Premiul al UCMR

Gând şi semn

Liviu DĂNCEANU

Semn(al)ul este epura unui gând; ori jerba lui. Un gând muzical, literar, plastic... Oricare ar fi el, gândul nu poate fi cuprins niciodată integral în semn. Şi nici semnul în gând. De aceea scrierea este fundamental defectivă. De aici capcanele şi riscurile comunicării intramuzicale. Căci nici un fel de scriere nu poate gira o relaţie de deplină loialitate cu simbolul său grafic.

Uneori semnul livrează gândul, definindu-l; alteori îl sublimează; există însă şi situaţii când îl deturnează. Depinde, vorba lui Octavian Nemescu, de reactivitatea subiectului. Nu de puţine ori între semn şi subiect se instaurează un fel de feed-back, modulându-se reciproc. Semnele au chiar veleităţi de brainstorming, stimulând creativitatea subiecţilor. Desigur, în funcţie de acuitatea semnului, de putinţa lui de a demistifica unele sensuri conexe ale obiectului desemnat şi de a le focaliza pe altele. Semnul îşi asumă, deci, o anume marjă de independenţă în limitele căreia designează.

În muzică, se ştie, semnalizarea este de gradul doi, graţie existenţei unui intermediar: interpretul. Chiar atunci când acesta este constrâns prin acribia partiturii (ca să nu mai vorbim de situaţiile când este făcut într-o măsură mult exagerată complice la actul componistic), capacitatea de autodeterminare a semnului muzical este diminuată. Cu toate acestea notaţia muzicală a pendulat mereu între severitate şi îngăduinţă. Se poate scrie chiar o istorie a muzicii prin prisma coeficientului de libertate pe care compozitorii l-au imprimat partiturii.

De asemenea, se poate întreprinde reconstituirea avatarurilor semiografice ale tuturor parametrilor sonori: bunăoară, rigoarea notaţiei în Renaştere (mai puţin a reprezentării timbrului) şi Baroc (exceptând dinamica), ori fortuitele libertăţi formale, redevabile solistului, din concertul instrumental clasico-romantic, cadenţa solistică fiind lăsată îndeobşte la latitudinea protagonistului.

Odată cu impresionismul şi apoi cu expresionismul (în special serialismul integral), notaţia muzicală suportă o recrudescenţă a rigorii concretizată prin explozia detaliului, cu alte cuvinte, printr-o semiografie suprasaturată.

A urmat o reacţie firească de liberalizare, de decongestionare a partiturii şi, cum orice vector trebuie lăsat să meargă până la capăt (adică, până la schimbarea sensului), s-a ajuns la aleatorismul total, la free-music ori la Freies Zusammenspiel, prin urmare, la non-partitură.

În muzica nouă (a cărei aventuri semiografice au pustiit nu de puţine ori sensurile şi semnificaţiile mesajului sonor) aceste capcanele şi riscurile pot fi copios estompate dacă notaţia se exercită sub două aspecte: a) indicând acţiunea pe instrumentul respectiv care să redea efectul sonor scontat: b) indicând exclusiv efectul sonor, efect ce va fi actualizat de fiecare dată prin opţiunea liberă a interpretului. În prezent se pare că scrierea muzicală tinde să ancoreze într-o zonă de echilibru, adoptând ceea ce i se confirmă ca fiind oportun din severitatea notaţiei tradiţionale, cultivând în acelaşi timp o anume libertate de sorginte improvizatorică, amprentă a conjuncţiei cu experienţele muzicale extraeuropene.

DIN SUMAR

Premiile UCMR pe anul 2012 ___ 2-4
Gala Verdi/ Wagner ___ 5
În ţară ___ 6-7
Elixirul dragostei ___ 8
Valentin Gheorghiu 85 ___ 9
Viorel Cosma 90 ___ 10-11
“Viori de colecţie la Sala Radio” ___ 12
V. Dinescu - “Cheia visurilor” ___ 13
Brave claviaturi ___ 15
Punctul pe j... azz ___ 18-19
Frumoasa din pădurea adormită ___ 20
Premiile Radio România ___ 21
Moştenirea lui Titel ___ 22-23
Ştiri ___ 26-27
Sanremo 63 ___ 28
Recenzii ___ 32
Graţii ___ 34

Premiile UCMR pe anul 2012

Aula Palatului Cantacuzino a fost din nou arhiplină, cu ocazia festivității de anunțare (pentru că în două cazuri n-a fost vorba şi de înmânare) a premiilor UCMR pe 2012. Ca de obicei în postura de amfitrion preşedintele Adrian Iorgulescu nu s-a dezmințit, dialogând cu umor cu laureații sau cu sala. Începem relatarea noastră cu Marele Premiu, acordat unui adevărat patriarh al muzicii româneşti, maestrul **Octavian Lazăr Cosma**. Cele patru premii ale Secției de muzică instrumentală şi multimedia au avut următorii destinatari: **Călin Ioachimescu** – pentru lucrarea simfonică "Concerto for flute and orchestra"; **Diana Rotaru** – pentru lucrarea multimedia "Hypnagogia", pentru grup solistic, orchestră de cameră şi sunete preînregistrate; **Carmen Cârneci** – pentru lucrarea camerală "Doiniri" pentru 2 flaute; **Adrian Borza** – premiul filialei Cluj pentru "If" pentru oboi solo şi calculator interactiv. Subsecția de fanfară l-a premiat pe **Octavian Luncan**, pentru "Rapsodia dorului", iar subsecția didactică a oferit premiul pentru creație didactică **Irinei Odăgescu-Țuțuianu** pentru "Continuum Y" pentru voce şi pian (orgă). Trei premii a acordat Secția de muzică vocală, merituoşii laureați fiind: **George Balint** – pentru opera "MAIISM" (lucrare vocal-simfonică); **Alexandra Cherciu** – pentru "5 rondeluri pe versuri de Alexandru Macedonski" (lucrare vocal-instrumentală); **Dan Buciu** – pentru "Frica", pe versuri de Marin Sorescu (lucrare corală amplă). Secția de muzicologie a acordat Premiul pentru istoriografie **Florinelei Popa**, pentru lucrarea "Serghei Prokofiev",

Dan Buciu

Octavian Lazăr Cosma

Irina Odăgescu-Țuțuianu

Călin Ioachimescu

Adrian Borza

Carmen Cârneci

premiul pentru sistematică muzicală a revenit lui **Dinu Ciocan** pentru "O teorie semiotică a interpretării muzicale", vol. II, partea I, în timp ce **Alexandru Bădulescu** a dobândit Premiul pentru publicistică-critică

Florinela Popa

muzicală, fiind recompensat pentru activitatea publicistică şi pentru volumul "Cultura muzicală pe teritoriul jud. Prahova în sec XIX-XX".

Pentru a afla distincțiile cuvenite Secțiunii de muzică jazz/pop au venit special, între alții, după cum am remarcat, Margareta Pâslaru, Horia Moculescu, Voicu Enăchescu, Marcela şi George Natsis, Ionel Tudor, Mircea Drăgan. Premiul pentru muzică de jazz sau muzică instrumentală l-a avut ca destinatar pe un obişnuit al premiilor UCMR, **Mircea Tiberian** – de această dată pentru "Inside out", proiect ce cuprinde partituri, comentarii, analize şi un suport audio. Premiul pentru spectacol a fost anticipat de revista noastră, care a prezentat pe larg comedia muzical-cinematografică "Cătun fericit", la care **Dumitru Lupu** semnează muzica şi scenariul; compozitorul a intrat în posesia distincției sub privirea emoționată a poetei Carmen Aldea Vlad, care are o apariție meteorică în film. Emoțiile ei, însă, au fost legate îndeosebi de Premiul pentru grupajul de 4 melodii, destinate unui viitor album cu Fuego şi semnate de **Jolt**

Dumitru Lupu

Kerestely pe versurile acesteia; este vorba de "Anii mei, flori de tei", "Lacrima", "Prințesa mea", "De câte ori". Susținut de mulți prieteni, Jolt Kerestely a scos tacticos o foaie din buzunar şi ne-a împărtăşit câteva gânduri, nu o dată vorbele sale aducând zâmbete pe chipul celor prezenți: "Îmi

Jolt Kerestely, Octavian Lazăr Cosma, Margareta Pâslaru, Alexandru Bădulescu

Diana Rotaru

dați voie să vă citesc câteva gânduri în loc să vorbesc liber. De ce? Dacă ar fi fost în sală Horia Moculescu sau Voicu Enăchescu (culmea, aşa cum am notat mai sus, au fost, dar Joly nu i-a observat!- N. Red.), aceştia mi-ar fi spus: "Mai bine citeşte, pentru că dacă ai vorbi liber până ai traduce din limba maghiară tot ce vrei să spui ar lua prea mult timp!". Menirea unui

George Balint

creator, în orice domeniu al artelor, muzică, pictură, literatură, sculptură, este aceea de a se adresa publicului larg. În momentele de creație a celor

Dinu Ciocan

mai mult de 500 de lucrări am avut permanent gândul de a ajunge la sufletul oamenilor. Nu este o bucurie mai mare decât atunci când eşti apreciat de marele public! Dacă aprecierea vine şi din partea specialiştilor, cum este acum premiul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, satisfacţia este şi mai mare. Eu am depus patru piese pentru acest premiu. Juriul de specialitate a ascultat două. Oare nu cumva s-a gândit ca în loc să mai suporte încă două piese mai bine îmi acordă premiul? Reuşita unei compoziţii depinde de o echipă. Compozitorul. Apoi textierul (în cazul de faţă Carmen Aldea Vlad) şi mai ales interpretul care dă viaţă cântecului. Mă bucur că Paul Surugiu a îmbrăţişat cântecele mele cu atâta dăruire. Le mulţumesc amândurora. În cele din urmă, se întâmplă mereu la fel. Piesa rămâne legată de interpret, publicul i-o va atribui acestuia, iar noi creatorii vom rămâne în planul al doilea sau pur şi simplu uitaţi... Important este că ne-am făcut datoria şi am reuşit să lăsăm în urma noastră lucrări de care lumea îşi va aminti cu plăcere”. O profesiune de credinţă care ar putea fi atribuită oricăruia dintre laureaţi...

Ovidiu Luncan

Alexandra Cherciu

Mircea Tiberian

Redacţia
Foto: Mihai Cosma, Oana Georgescu

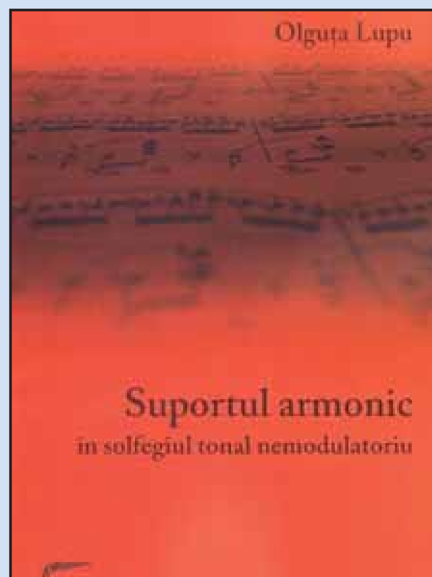
Didactica muzicii

Magda BUCIU

Intitulată modest şi tehnic “Suportul armonic în solfegiul tonal nemodulatoriu”, lucrarea doamnei Olguţa Lupu ascunde în fapt dorinţa (evidentă, dar nemărturisită!) a autoarei de a realiza un “Mic tratat de gândire muzicală”, atât de necesar formării unor adevăraţi profesionişti ai domeniului muzical.

În acest context, solfegiul tonal nemodulatoriu s-ar înscrie numai ca o primă etapă a unui lung şi laborios proces de dobândire a ceea ce înseamnă cu adevărat gândire muzicală, paşii urmaţi aici constituind, în fond, “pietrele de temelie” ale fazelor ulterioare: solfegiul tonal modulatoriu şi dictatul tonal cu cele trei forme ale sale (melodic, armonic şi polifonic).

Tot acest laborator de activitate muzicală practică, sub controlul permanent al gândirii, este singurul în măsură să restructureze vechea (sau eronata?!...) imagine/ concepţie despre “antrenamentul auzului” pe de o parte şi despre tonalitate pe de altă parte, procesul restructurativ evoluând fie spre îmbogăţirea informaţiilor anterioare, fie spre continuarea lor.

Autoarea urmăreşte cu acribie profesională, dar şi cu exigenţă maternă (tonul cald, încurajator, utilizat în momentele dificile stimulează momentele de “slăbiciune intelectuală...”) fiecare detaliu, fiecare amănunt al fiecărei etape parcurse, astfel încât informaţia oferită nu este numai coerentă, ci şi completă.

Este drept că cele trei capitole ale lucrării evoluează prin acumularea progresivă a elementelor de tehnică muzicală, dar de fiecare dată elementele ce se adaugă extind problema centrală ce străbate ca un veritabil leit-motiv întregul parcurs: obţinerea mentalului muzical.

Gala Verdi/ Wagner – un certificat de noblețe

Oltea ŞERBAN-PÂRÂU

Lansarea noului blazon al Operei Naționale cu ocazia *Galei Giuseppe Verdi - Richard Wagner: 200 de ani de la naştere*, care a avut loc în 30 şi 31 martie la Opera Națională Bucureşti, a fost doar una dintre componentele ce au definit cu mare grijă pentru detalii un eveniment ce s-a dorit un reper al înnobilării Operei bucureştene în noua configurație managerială, descrisă de Răzvan Dincă. Impresionant şi rafinat, noul însemn heraldic a fost creat special pentru Operă de Tudor-Radu Tiron, doctor in istorie, specializarea heraldică. Simbolistica a mers mai departe în acea seară prin acordarea unor contracte onorifice realizate prin tehnica gravurii, caligrafiate şi ştanțate cu un sigiliu având ca reprezentare noua stemă, tuturor invitaților serii veniți din afara țării.

Totul a descurs firesc, Opera Națională Bucureşti marcând împlinirea a 200 de ani de la naşterea lui Giuseppe Verdi şi Richard Wagner prin aceste concerte de gală extraordinare, cu participarea unor soliştilor români care activează în afara României Valentina Nafornița, Alexandru Badea şi Dan Paul Dumitrescu, alături de tenorul invitat Marius Vlad Budoiu, precum şi de soliştii operei Andreea Iftimescu, Ionuț Pascu, Madeleine Pascu şi Şerban Vasile, acompaniați de Orchestra şi Corul Operei Naționale Bucureşti, pregătit de Stelian Olariu, sub bagheta lui Cristian Mandeal.

Exegeza privind operele lui Wagner şi sensul mesajului pe care îl vehiculează interpreții nu a încetat să se complice în timpul trecut de la data compunerii acestora. Supraviețuind repunerilor în chestiune cele mai radicale, ca şi recuperărilor ideologice, creația wagneriană a dat naştere unei literaturi abundente, a generat numeroase grupări de admiratori şi continuatori. Greu de spus până la ce punct Wagner proiectează în epoci diferite imaginea certitudinilor şi neliniştilor sale. Deşi muzica lui Wagner nu este o specialitate a interpreților români, în gala de la finalul lunii martie am avut ocazia de a asculta momente din *Olandezul zburător* (Uvertura şi Balada Sentei), Preludiul actului al III-lea şi aria lui Lohengrin “In fernem Land”, cu Marius Vlad Budoiu, dar şi celebrul Marş nupțial şi aria lui Wolfram cu Ionuț Pascu şi Uvertura operei *Tannhäuser* de Wagner, într-o manieră ce ne poate da încredere în posibilitățile ansamblului, cu o mențiune deosebită în direcția corului.

Valentina Nafornița, Alexandru Badea, Dan Paul Dumitrescu, Andreea Iftimescu, Şerban Vasile au fost vocile care au dat culoare celei de-a doua părți a unei seri ce s-a încheiat în cheie verdiană. În domeniul vocal, Verdi a încercat să împace ceea ce nu putea fi împăcat, coborând țesăturile vocale înălțate anterior de Bellini şi Donizetti, dar cerând unei voci mai dramatice aceeaşi suplețe, aceleaşi efecte şi aceeaşi stăpânire a nuanțelor în registrul acut. Pe plan dramatic, eficacitatea verdiană s-a bazat în primul rând pe concizia libretului, pe introspecția psihologică a umanului şi pe generarea unor conflicte în care se întrepătrund temele dragostei, cu cele ale prieteniei sau ale politicii. Repertoriul serii, elegant coordonat de Cristian Mandeal, a pornit de la celebra uvertură a operei *Forța destinului*, trecând prin delicata arie a Gildei “Caro nome” din *Rigoletto*, cu Valentina Nafornița, continuând cu Dan Paul Dumitrescu în *Simon Boccanegra*, Alexandru Badea şi Şerban Vasile în duetul Don Carlo - Posa “E lui desso, l’infante!”, cu aria Medorei din *Corsarul* cu aceeaşi delicată voce de coloratură a Valentinei Nafornița, cu Corul țiganilor şi aria Azucenei din *Trubadurul* cu Andreea Iftimescu, cu Alexandru Badea în aria lui Rodolfo din *Luisa Miller* sau Dan Paul Dumitrescu în aria lui Banco din *Macbeth*.

Minunatul cvartet “Bella figlia dell’amore” Valentina Nafornița, Andreea Iftimescu, Alexandru Badea şi Şerban Vasile şi Marşul triumfal din *Aida* au încheiat seara.

O interesantă lecție se poate desprinde din această demonstrație de punere în pagină a unui eveniment artistic în datele anului 2013. Crearea contextului, punerea în pagină, sunt elemente tot mai importante, chiar dacă nu şi definitorii, atunci când există dorința de a relansa, pe noi coordonate, activitatea unui colectiv de interpretare artistică. În cazul Operei Naționale Bucureşti, stimularea potențialului existent este esențială pentru crearea unor premize corecte în ceea ce priveşte viitorul unei instituții de cultură de care va fi o tot mai mare nevoie în viitor. Şi asta pentru că, alături de aceea a celorlalte instituții de cultură bucureştene, contribuția de formă şi conținut a Operei Naționale la transformarea Bucureştiului într-o capitală europeană autentică este esențială.

Magie sonoră

Vasile PRUTEANU

O compoziţie muzicală apropiată de perfecţiune e ca un munte bine amenajat: are poteci cu cotituri mereu surprinzătoare, bănci, terase cu perspective largi, poieni înverzite de unde se aud triluri de privighetoare. Pare, însă, că în vârful muntelui există şi o scară care conduce la cer, omul părăsind lumea sensibilă şi vizibilă, înjghebând cu mintea o lume doar imaginată. Astfel, capăt convingerea că muzica este locatara Paradisului, dacă nu cumva chiar proprietara lui sonoră. Într-o astfel de stare, compozitorul punepe portativ o pasiune preexistentă, care intrată pe mâna interpretului îi dezlănţuie acestuia pasiunea, dorinţa de a-i restitui opera cu cât mai multă exactitate, frumuseţe şi măreţie. O lume pierdută pentru care muzica ne face să suferim, dar şi una recuperată interpretativ, pentru care vechea suferinţă devine muzică. O asemenea meditaţie îţi pot provoca într-un concert doar artiştii adevăraţi, înzestraţi cu un talent capabil de a comunica instantaneu sentimente şi stări, potenţându-le coloratura şi sporindu-le armonia.

Dăruiţi cu talent în chip neobişnuit de generos, stăpâni de-acum pe toată arta instrumentală, violoncelistul **Dan Cavassi** şi pianistul **Mihai Ungureanu** au susţinut la Filarmonica „Mihail Jora” din Bacău un concert de sonate, activând în noi nostalgia Paradisului pierdut, magia sonoră a unor durabile sentimente de mare gingăşie omenească. Aceşti înzestraţi artişti ne-au făcut să înţelegem tezaurul de gândire muzicală a lui Beethoven, profunzimea, substanţialitatea şi concentraţia expresivă unică a compoziţiilor sale, înfăţişând *Sonata nr.4 în do major pentru pian şi cello* dezbrăcată de orice adaos decorativ sau efecte exterioare, restituind cu mare înălţime esenţa însăşi a ideilor beethoveniene în cea mai pură înfăţişare. Cei doi interpreţi au captat, succesiv sau simultan, ideile vitalizante ale lucrări într-o desăvârşită comuniune în stil şi sens, cu un respect deosebit acordat tuturor amănuntelor de frazare, expresie şi caracter în absolută omogenitate sonoră, ca două vieţi diferite, dar în acelaşi trup.

Sunetul înfiorat, uneori pătimaş al violoncelului lui Dan Cavassi (completat la fel de subtil şi înfiorat de pianul lui Mihai Ungureanu) s-a metamorfozat în *Sonata* lui Claude Debussy în minunate modulări de paletă, devenind aerian, diafan, învelit în poezia eterică a inspiraţiei instrumentale de largă imaginaţie. Câtă poezie în *Sérénade*, câtă putere expresivă şi cât de revelatoare sonorităţi au ţesut în secvenţa *Animé, léger et nerveux*, câte delicate nuanţări au izbutit cei doi muzicieni, cizelând sunetul cu un rafinat simţ al valorilor. Cu aceeaşi magie sonoră a fost restituită şi *Sonata în mi minor op.38* de Brahms, cu întreg arsenalul ei de idei, modulări de nuanţe, cu vârtejuri când vijelioase, când calmante sau avântate, ori cu adieri mângâietoare. Armonizaţi în stil şi rafinament instrumental, Dan Cavassi şi Mihai Ungureanu au imprimat întregului program o pecete de distincţie, de măiestrie neobişnuit de înaltă şi de eleganţă bogat răsplătitoare.

Recital de muzică franceză la Constanţa

Mariana POPESCU

Soprana Irina Ionescu este o prezenţă constantă a sălilor de concert constănţene. Înzestrată cu un timbru special - *soprană de coloratură dramatică*, distinsa muziciană are o pregătire mai rar întâlnită în lumea artistică. Deşi a urmat Universitatea de Petrol şi Gaze din Ploieşti, obţinând diploma de inginer chimist, pasiunea pentru cântul vocal a îndreptat-o înspre Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti – secţia Canto, unde va absolvi ca şefă de promoţie, la clasa prof. Sanda Şandru – un nume de referinţă pentru arta interpretativă, cât şi pentru pedagogia în domeniul cântului.

Şi nu în ultimul rând, Irina Ionescu este un pasionat pedagog, funcţionând din anul 2004, la specializarea Canto a Facultăţii de Arte din cadrul Universităţii „Ovidius” din Constanţa.

Dorinţa de perfecţionare a determinat-o să se îndrepte şi spre un domeniu tipic societăţii moderne, urmând cursurile Academiei Britanice de Afaceri şi Comunicare şi obţinând certificat de absolvire.

Soprana Irina Ionescu a beneficiat de o pregătire muzicală de excepţie şi înafara Conservatorului, fiind îndrumată de mari maestre: Magda Ianculescu, Arta Florescu, iar în Franţa de Régine Crespin şi Michel Sénéchal.

A urmat cursuri de Master Class cu Régine Crespin, Gundula Janowitz, Mariana Nicolesco, Phillis Bryn-Julson, Michel Sénéchal, Rennata Scotto, David Selig.

Irina Ionescu

În anul 2008, Irina Ionescu a participat la Toulouse, la un Master-class, organizat de Conservatorul din Toulouse, Universitatea din Mirail şi Fundaţia Gabriel Fauré, având ca temă melodia franceză, acesta constituind de fapt şi punctul de plecare pentru Doctoratul ce avea să-l urmeze la Universitatea de Muzică din Bucureşti, primind titlul de Doctor în anul 2012, cu teza intitulată - ***Aspecte stilistice şi de realizare interpretativă în melodiile lui Gabriel Fauré.***

Debutul în muzica de operă a avut loc pe scena Operei Naţionale din Bucureşti, în anul 1997, cu rolul Norina din opera *Don Pasquale* de Gaetano Donizetti. Tot în anul 1997, Irina Ionescu devine prim solistă a Operei din Constanţa.

Este impresionantă participarea sopranei, ca invitată în susţinerea unor spectacole pe marile scene europene: *Festivalul International d'Art Lyrique d'Aix-en-Provence, Opera* - Lausanne; *Teatro Verdi* - Padova; *Teatro La FENICE* - Veneţia; *Teatro alle Vigne* - Lodi; *Festivalul Musicora* - Paris; *Opera dion* - Rouen; *Opera National* din *Lyon; Edinburgh Festival; Opera* din Caen; *Teatro Nacional de Sao Carlos* – Lisabona.

A cântat sub bagheta unor dirijori de renume: David Stern, Isaak Karabcewski, Zoltan Pesko, Oswald Sallaberger, Philippe Jordan, Eraldo Salmieri, Michel Cerutti, Cornel Trailescu,

Irina Ionescu a înregistrat peste 3 ore de muzică, aflate în fonoteca Radio. Ca solistă de operă a interpretat în jur de douăzeci de roluri în *Flautul fermecat*, *Răpirea din serai*, *Don Giovanni*, *Nunta lui Figaro*, *Bărbierul din Sevilla*, *Lucia di Lamermoor*, *Elixirul dragostei*, *Don Pasquale*, *Boema* , *Bal mascat*, *Povestirile lui Hoffman*, *Poulenc* - Vocea umană, *La Traviata*, *Liliacul* .

Irina Ionescu este o pasionată a

Două premiere la Lugoj

Constantin-T. STAN

Pe scena Teatrului „Traian Grozăvescu” din Lugoj, după festivitatea de premiere a micilor artişti participanţi la ediţia inaugurală a Concursului Internaţional de Interpretare Pianistică „Clara Peia” şi desfăşurarea Galei laureaţilor (în urma căreia juriul va decide cui îi va atribui marele premiu şi trofeul concursului), va avea loc, în premieră, un inedit spectacol muzical. Sub genericul Concertul lugojenilor, o pleiadă de muzicieni lugojeni (elevi, studenţi, profesori, concertişti), aflaţi în ţară sau stabiliţi pe diverse meridiane, se vor reuni în fosta capitală culturală a românilor bănăţeni, într-un simbolic gest prin care doresc să dăruiască publicului din urbea natală (sau adoptivă) câteva nestemate din literatura muzicală naţională şi universală, fără pretenţiile unui onorariu care s-ar cuveni, în mod firesc, unor artişti profesionişti cu impresionante cărţi de vizită certificate pe importante scene de concert naţionale şi europene.

După evoluţia unor elevi ai şcolii Gimnaziale de Muzică „Filaret Barbu” din Lugoj (Irinel Voaideş, Ioana Borduz, Dalmina Cinghiţă, Iulia Stanca şi Ionuţ Lazăr), vor concerta câţiva artişti aflaţi la studiu la Colegiul Naţional de Artă „Ion Vidu” din Timişoara (Evangheline Asoltanei şi Amalia ştefania Lina), dar şi studenţi de la Facultatea de Muzică timişoreană (Florin Unc) şi Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj (Alexandru Reisz). Într-o evoluţie cronologică, melomanii lugojeni vor putea interfera muzical şi cu câţiva dintre eminenţii profesori-interpreţi ai şcolii „Filaret Barbu” din Lugoj (Dumitru Palagniuc, Adrian Marcovici, Lucian Naste, Raluca Miclăuş, Ramona Bălan, Alexandru Vasiliu şi Lavinia Furdui), iar într-un final apoteotic, cu violonista Cristina Constantin (asist. univ. dr. la Facultatea de Muzică a Univesităţii de Vest din Timişoara), Katalin Fekete (profesoară de pian la şcoala de Muzică „Erkel Ferenc” din Gyula, Ungaria), Oana Unc-Marchand (violoncelistă, membră în Orchestre National de France din Paris) şi Vanda Albotă (nepoata Clarei Peia, cea care patronează, spiritual, Concursul Internaţional de Interpretare Pianistică), pianistă-concertistă, profesoară la Academia de Muzică din Berlin. Pe podiumul de concert se va afla şi un invitat special, chitarista Ana Orosan-Telea, de la Liceul de Artă „Sabin V. Drăgoi” din Arad.

Printr-un trio care va fi prezentat în premieră publicului meloman lugojean, *Aubade pentru vioară, violă şi violoncel în Do major*, de George Enescu, organizatorii amplei manifestări muzicale doresc să reînvie, cu acest prilej, spiritul tradiţiilor muzicale lugojene ante- şi interbelice, tutelate de aura lui George Enescu. O primă interferenţă a creaţiei enesciene cu spaţiul cultural bănăţean, potrivit surselor documentare cercetate până în prezent, s-a petrecut la

Lugoj, în 1904. Într-o cronică publicată în periodicul local „Drapelul” (IV, 149, 1904, 3) sunt detaliate aspecte de la o serată literar-muzicală organizată în 18/31 decembrie 1904, sub egida Societăţii „Tinerimea Română” şi a Societăţii Domnişoarelor (în prezenţa unui public „distins de dame, bărbaţi şi tineri”), în „saletul” Casinei Române, unde, după un discurs de deschidere rostit de Valeriu Branişte, între opusurile interpretate s-a numărat şi *Serenada de dimineaţă* [sic!] (*Aubade pour Violon et Piano*), o versiune (transcripţie) pentru vioară şi pian a trioului *Aubade pentru vioară, violă şi violoncel în Do major* (titlul iniţial, *Sérénade pour Violon*…, a fost înlocuit ulterior de Enescu cu cel de *Aubade pour Violon*…, aşa cum se poate observa pe foaia de titlu a manuscrisului – o posibilă explicaţie pentru titlul neobişnuit sub care a apărut opusul în presa lugojeană, o evidentă contradicţie de termeni), la puţin timp după editarea sa (Editura Enoch, Paris, 1903), cântat, se pare, în primă audiţie absolută la Lugoj. Trioul *Aubade* şi transcripţia pentru vioară şi pian (elaborate în anii 1899-1900) au fost publicate în ediţia Enoch alături de o transcripţie pentru pian la patru mâini. Trioul are caracter omagial, pe prima pagină a partiturii fiind inserat textul dedicaţiei adresate cuplului regal român, regina Elisabeta şi regele Carol I, la aniversarea a 30 de ani de căsătorie. Caracterul omagial al opusului devine explicit în final, prin citarea, *in integrum*, de către violă, a *Imnului Regal Român*, la fel ca în *Poema Română*.

muzicii vocal-simfonice, susţinând numeroase concerte cu Orchestra Naţională Radio, Orchestra Filarmonicii din Bucureşti, cu orchestrele simfonice din Iaşi, Bacău, Târgu-Mureş, Craiova, Râmnicu Vâlcea, sub bagheta dirijorilor: Sergiu Comissiona, Horia Andreescu, Ludovic Bacs, Gheorghe Costin.

Irina Ionescu s-a remarcat şi în calitate de interpret de lieduri, având în repertoriul său lucrări de Franz Schubert, Robert Schumann, Johannes Brahms, Hugo Wolf, Gabriel Fauré, Claude Debussy, George Enescu, Dumitru Capoianu, Doru Popovici.

Activitatea sa interpretativă de excepţie a fost răsplătită cu numeroase premii şi distincţii.

Violeta Ciucur

Irina Ionescu este o personalitate complexă, cu o sensibilitate care se manifestă şi în domeniul literaturii, fiind autoare de cărţi, eseuri, poezie şi articole.

Recitalul sopranei Irina Ionescu a avut loc la Muzeul de Artă din Constanţa, sub egida manifestărilor Facultăţii de Arte, Universitatea *Ovidius* din Constanţa – *Primăvara Artelor,* în compania pianistei Viorela Ciucur, conf. univ. dr. la Universitatea de Muzică din Bucureşti, un nume de referinţă în peisajul concertistic.

În perioada 2003 – 2011, Viorela Ciucur a fost profesor asociat al Universităţii Fairleigh Dickinson din New Jersey, SUA.

Distinsa pianistă desfăşoară o activitate artistică remarcabilă însumând peste 500 recitaluri de pian solo şi muzică de cameră, peste 100 de concerte cu orchestră.

Ca pianist acompaniator a participat la competiţii de referinţă: *Jeunesses Musicales*, *Darclée, Mihail Jora*, *Joseph Prunner, Ionel Perlea* (Slobozia), Concursul internaţional *George Enescu*. Este membră a Trio-ului *ClavioArte*, împreună cu violonistul Liviu Ailincăi şi cu violoncelistul Eugen Bogdan Popa.

În anul 2008, Irina Ionescu şi Viorela Ciucur au susţinut un recital de muzică franceză la Conservatorul din Toulouse, în cadrul - “*Rencontres autour de la mélodie française*”.

Cele două interprete, având o colaborare muzicală susţinută, au prezentat cu sensibilitate şi profesionalism un program de muzică franceză: Claude Debussy-*Mandoline*, George Bizet - *Vieille Chanson,* Gabriel Fauré - *La Fée aux Chansons,* Gabriel Fauré - *Après un rêve*, A. Bachelet - *Chére nuit,* Francis Poulenc - Les *Chemins de l’amour*, Leo Delibes - *Les filles de Cadix,* Jules Massenet - *Air du Cours La Reine* din opera *Manon*.

Recitalul s-a încheiat într-un mod inedit, prin lansarea volumului *Zbor peste o ţară a visului*, aparţinând Irinei Ionescu, prezentat de lector. univ. dr. Daniel Prallea – Blaga, regizor şi poet.

Opera „Elixirul dragostei” la Opera Națională din Bucureşti:

O seară a vocilor frumoase!

Luminița CONSTANTINESCU

Spectacolul cu opera „Elixirul dragostei” de Donizetti nu prea mai reprezintă o atracție pentru melomanii bucureşteni. Montarea italianului Marco Gandini, cu acele panouri mişcătoare, pe care sunt înscrise fel de fel de sloganuri despre iubire, cu costume moderne, înfoiate şi strident colorate în alb şi roşu, „pigmentate” cu: inimioare, buline, dungi şi amprente de buze, rupte total de lumea satului (despre care se vorbeşte în libret), nu cred că mai cheamă publicul în sală. Evoluția unei orchestre care cântă mult prea tare, este şi ea, previzibilă. Şi totuşi, sâmbătă, 13 aprilie, mulți spectatori au plecat acasă mulțumiți, deoarece vocalitatea celor patru interpreți principali a estompat celelalte neajunsuri. A fost ca un răsfăț auditiv, cu patru timbruri de glas ce rămân în memorie. Pentru cunoscători, cuplul Tatiana Lisnic-Ştefan Pop reprezintă o garanție prin carierele cu care se mândresc cei doi solişti, până în prezent. Formați la şcoala clujeană, ei au strălucit deja, fie în concursuri internaționale de prestigiu, fie pe scene europene de primă mână: Covent Garden din Londra, Staatsoper din Viena, Bastille din Paris, Balşoi din Moscova, operele din: Hamburg, Berlin, Roma, Frankfurt, ş.a.m.d. Câteva comentarii internaționale controversate, legate mai cu seamă, de amânarea debutului lui Ştefan Pop, în „Rigoletto”, la Scala, mi-au dat însă, oarecari emoții. Nu doream să-mi schimb impresia cu care mă fermecase, în urmă cu trei-patru ani, la Timişoara, când îl filmasem în „Traviata” de Verdi! Rar mi se întâmplase să mă entuziasmez aşa, la un prim contact cu o voce de tenor. Prospețimea, strălucirea şi dulceața cântului corespundeau cu: muzicalitatea, liniştea frazării, naturalețea mişcării, zâmbetul captivant şi plăcerea de a fi pe scenă. Atunci, credeam că mă aflu în fața unei cariere fără precedent! Mai cred şi acum, deşi, în spectacolul din 13 aprilie, mai ales în prima parte, când nu era suficient de încălzit, „tatonările” vocale au permis să apară un uşor tremolo şi unele detimbrări la trecerea de la un registru la altul. Ştefan Pop mai are însă culoare frumoasă, fluiditate a cântului, boltire generoasă şi trăirea plină de impact cu spectatorul. În pofida unor kilograme în plus, este firesc şi amuzant, chiar şi atunci când regia îl obligă să-şi scoată pantalonii în spectacol. În aria „una furtiva lagrima” a cucerit ovațiile publicului prin expresivitatea emoției artistice.

Soprana Tatiana Lisnic a impresionat printr-o voce sigură, cu un timbru omogen, prin ştiința gradării nuanțelor şi a dinamicii sentimentale. Poezia tenorului, veşnic visător, a fost echilibrată de realismul unei partenere care ştie ce vrea şi Tatiana Lisnic a creat în rolul Adina o fată cu aplomb, plină de inițiativă.

Pe baritonul Şerban Vasile l-am urmărit cu plăcere, crescând de la un eveniment la altul. Este serios, inteligent, muzical, ambițios. Are o pronunție remarcabilă şi o voce îmbrăcată, care sună rotund şi luminos. Față de debut, acum a cântat mai în forță, accentuând, poate, latura unui personaj pe care regizorul l-a dorit uşor caricatural. Şi la el se simte marea plăcere cu care cântă şi trăieşte personajul.

Foto: Diana Elena Murăşan © 2013

Cel mai tânăr interpret a fost clujeanul Alin Anca, în rolul Dulcamara. Actualmente face parte din colectivul teatrului Staatsoper Unter den Linden din Berlin, dar din septembrie 2013 va deveni solist al Operei din Hamburg. Este un bas de mare viitor, dacă va şti să-şi păstreze prospețimea, ambitusul şi caratele prețioase ale glasului, dacă va aduga mai multă profunzime stilistică, însuşirea perfectă a partiturii şi dezinvoltura unui joc actoricesc adecvat epocii şi personajului.

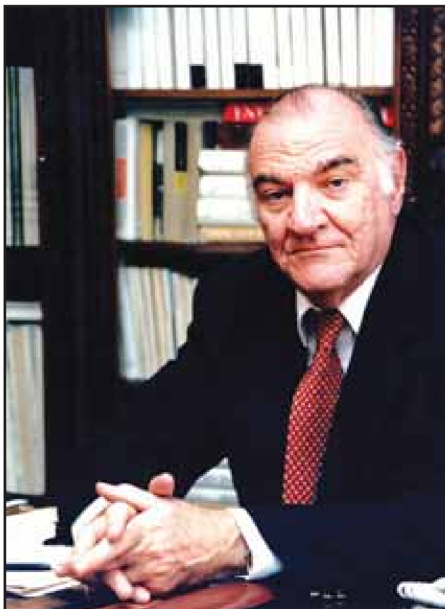
Aşadar, o seară a tinereții şi a vocilor frumoase, susținută de bagheta experimentatului dirijor italian David Crescenzi, stabilit de mulți ani la Timişoara, revenit după multă vreme ca oaspete la pupitrul Operei Naționale. De apreciat rămân prestația corului, mereu egal cu propria sa valoare şi numai unele momente orchestrale, în care a existatat atenție pentru: atacuri, corectitudine sonoră, sincronizare şi păstrarea unui acompaniament decent.

Valentin Gheorghiu - la 85 de ani

Al. I. BĂDULESCU.

În ziua de 21 martie a.c., strălucitul maestru al claviaturii româneşti şi internaţionale VALENTIN GHEORGHIU-artist emerit, dhc al Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, a împlinit frumoasa vârstă de 85 de ani de la naştere.

A văzut lumina zilei la 21 martie 1928, în cunoscutul port dunărean Galaţi, într-o familie de intelectuali. Era cu doi ani mai mic decât fratele său Ştefan - ilustrul violonist concertist şi pedagog de renume european al şcolii violonistice româneşti din ultimele trei decenii ale veacului XX.

Studiile muzicale – începute la vârsta de cinci ani în oraşul natal, au fost continuate din anul 1934 – când abia împlinise şase ani la Conservatorul de Muzică din Bucureşti, cu eminenta pianistă -concertistă şi profesoară de excepţie Constanţa Erbiceanu (în baza hotărârii unei comisii speciale prezidată de reputatul compozitor, profesor şi dirijor Ion Nonna Otescu-rectorul instituţiei) şi apoi, în calitate de bursier-propus de genialul compozitor şi interpret George Enescu „care a fost uluit de talentul său”- la Conservatorul Naţional Superior de Muzică din Paris, timp de doi ani (1937-1939).

Revenind în ţară şi-a reluat pregătirea de specialitate - înfruntând diversele greutăţi din perioada războiului până în 1947, beneficiind de îndrumarea renumiţilor maeştrii: Mihail Jora, Constanţa Erbiceanu, Mihail Andricu, Constantin Brăiloiu ş.a.

Debutul artistic - într-un recital de excepţie a avut loc la vârsta de nouă ani , înainte de plecarea la studii în capitala Franţei. Presa vremii - Ziarul „Adevărul” din 23 aprilie 1937- menţiona: ***Darurile pianistului Valentin Gheorghiu pot fi socotite fără nici o reticenţă drept miraculoase. E drept că talentul acestui copil se dezvoltă sub controlul celui mai mare pedagog al pianului de la noi, domnişoara Constanţa Erbiceanu. Valentin Gheorghiu impresionează prin naturaleţea structurii sale (cântă ca şi cum s-ar juca, fără nici o încordare, fără nici o graţie convenţională. Tonul acestui concertist de opt-nouă ani este de o plinătate şi o frumuseţe pe care le-ar putea râvni mulţi profesionişti.***

După absolvirea, cu nota maximă, a Conservatorului de Muzică (1947), tânărul pianist devine imediat solist concertist – la Catedrala „Sf. Iosif” din Bucureşti şi din 1950 la prima instituţie de concerte din România-Filarmonica „George Enescu” - Bucureşti până la începutul lunii octombrie 2009 când se pensionează.

În cei peste 70 de ani de la debutul său în calitate de solist într-un concert public (martie 1943, Ateneul Român, dirijor George Georgescu)a întreprins anual răsunătoare turnee în aproape toate ţările din Europa şi numeroase oraşe din SUA, Canada, Japonia etc. A cântat sub bagheta celor mai mari şefi de orchestră ai vremii din ţară: George Georgescu, Constantin Silvestri, Mircea Basarab, Iosif Conta, Ion Baciu, Emanuel Elenescu, Cristian Mandeal, Ilarion Ionescu - Galaţi, Horia Andreescu etc. şi de peste hotare: Rafael Kubelik, Ferdinand Leitner, Antal Dorati, Sergiu Comissiona, Lawrence Foster, George Pretre, Kurt Mazur, Roberto Benzi ş.a.

A fost, în repetate rânduri, solist în concertele extraordinare împreună cu Capela de Stat din Dresda, Gewandhaus din Leipzig, filarmonicile din Viena , Praga, Munchen, Moscova, Leningrad, Varşovia, Sofia, Budapesta, Belgrad, Atena, Ankara, Helsinki, Stockholm, Paris, Madrid, Houston, Tokio ş.a.

În paralel cu activitatea concertistică, începând din anul 1956, maestrul Valentin Gheorghiu a făcut parte din juriile internaţionale ale celor mai prestigioase concursuri de pian din Europa: Praga, Bucureşti, Texas, Moscova, Varşovia, Viena, Munchen, Atena, Geneva, Bremen, Koln, Leipzig, Florenţa, Paris, Trieste dar şi din SUA, Israel etc.

Activitatea artistică, a acestui muzician-*atins de aripa genului* după cum menţiona un cronicar român, s-a manifestat şi în domeniul creaţiei muzicale. O seamă de opusuri din domeniul muzicii simfonice: *Coral şi fugă pentru orgă şi orchestră, Simfoniile nr.1 şi 2, Concertul pentru pian şi orchestră în La Major, Suita pentru orchestră Imagini din Copilărie,* precum şi muzica pentru filmele *Puştiul şi Amintiri din copilărie* (regizor Elisabeta Bostan), muzicii de cameră, corale şi pentru voce şi pian(lieduri pe versuri de Tudor Arghezi) fac parte dintre lucrările de referinţă ale muzicii româneşti din veacul XX.

Pentru excepţionala sa activitate artistică, excelentul muzician Valentin Gheorghiu a fost distins cu importante ordine şi medalii ale Statului român, cu Menţiunea I la Premiul de Compoziţie „George Enescu” (1946), Premiul I la Concursul Internaţional de Pian - Budapesta (1949), Premiul de Stat - clasa I (1949), Premiul I la Concursul Internaţional de la Praga (1950,1953), artist emerit (1951), Premiul I la Concursul Internaţional de la Bucureşti (1953), Premiul de Compoziţie „George Enescu” al Academiei Române (1961), Premiul de Excelenţă al Academiei Române (1965), DHC al Universităţii de Muzică 1967 etc.

Maestrul Valentin Gheorghiu a fost permanent legat de activitatea muzicală din judeţul Prahova concertând cu filarmonica „Paul Constantinescu” începând din anul 1957.În anul 1959 în concertul simfonic extraordinar din 7 iulie dedicat aniversării de 50 de ani de la naşterea ilustrului compozitor şi prof. univ. Paul Constantinescu sub bagheta reputatului şef de orchestră Ion Baciu a interpretat *Concertul pentru pian* de Paul Constantinescu, fratele său mai mare Ştefan *Concertul pentru vioară* iar violoncelistul Radu Aldulescu *Balada pentru violoncel şi orchestră* ambele lucrări semnate de muzicianul sărbătorit.

Recent - 6 noiembrie 2012, a inaugurat împreună cu eminentul violonistul concertist Gabriel Croitoru superbul pian de concert Steinwai al filarmonicii ploieştene achiziţionat cu sprijinul Primăriei municipiului Ploieşti

Cu prilejul aniversării zilei sale de naştere, colectivul muzeului „Paul Constantinescu” în mijlocul căruia s-a aflat în mai multe rânduri îi doreşte din toată inima deplină sănătate, ani cât mai mulţi şi buni pentru a îndeplini, cu brio toate proiectele aflate pe agenda sa de lucru.

La mulţi şi fericiţi ani!

Viorel Cosma, la ceas aniversar

Vasile TOMESCU

Prodigioasa afirmare a lui Viorel Cosma în cultura noastră muzicală suscită reconsiderarea vechiului proverb „Omul potrivit la locul potrivit" prin adăugarea sintagmei „la timpul potrivit". Căci vasta lucrare înfăptuită de el timp de aproape şapte decenii se constituie într-o autentică şi unică operă de autor în domeniul punerii în lumină a ceea ce a însemnat şi înseamnă fenomenul muzical în spaţiul autohton de-a lungul a două milenii de existenţă atestată. Vasta lexicografie cu titlul „Muzicieni din România", în reeditări succesive, studiul documentat având ca temă oameni şi fapte în acest domeniu comportă eforturi şi împliniri care de regulă indică o instituţie, un colectiv de specialişti, un aparat tehnic de referinţă. Nesedus, prin natura preocupărilor sale, de tulburătoarele probleme pe care arta sonoră le suscită tocmai prin conţinutul inefabil al limbajului său, prin fascinantele ei contingenţe cu filosofia, cu tot ceea ce ţine de misterul existenţei, cu tot ce transgresează realul, Viorel Cosma a rămas credincios, cu o fertilă constanţă, principiului de a examina acest domeniu în lumina datelor cuprinse în partitură, în scrieri despre artă, în actul interpretativ, în procesul de cultivare spontană sau profesionalistă a frumosului muzical. Scrierile şi vorbirea despre muzică proprii lui Viorel Cosma, ghidate de impactul cu ceea ce este sesizabil, elocvent în faptul artistic, îl apropie pe acest autor de George Breazul, cu diferenţa însă că predecesorul său îşi făurise cu virtuozitate un anume stil retoric de farmec arhaic şi livresc, pe când muzicologul timpului nostru îşi rosteşte cuvântul uneori patetic, alteori sobru, dar întotdeauna în tonuri clare, cu rezonanţă directă în sensibilitatea celor dornici de iniţiere sau care urcă spre desăvârşire în aria cunoştinţelor despre muzică şi valorile ei.

Direcţiile esenţiale ale operei lui Viorel Cosma sunt complementare unui efort unitar, organic urmărind reliefarea muzicii ca un aspect definitoriu al spiritualităţii naţionale şi totodată ca o dovadă peremptorie a participării culturii româneşti la fondul mondial de valori. Este meritul unanim recunoscut al lui Viorel Cosma de a fi pus în lumină prezenţa muzicii în cadrul străvechii culturi autohtone, evocând în acest sens mărturii iconografice, istoriografice şi epigrafice; de a fi relevat aspecte ale manifestărilor muzicale cu caracter sacru sau laic în Evul Mediu românesc; de a fi actualizat interferenţe muzicale în plan românesc şi universal în epocile Renaşterii şi Reformei, Clasicismului, Romantismului şi de construire a şcolilor naţionale moderne; de a fi consemnat cu probitate şi pătrundere activitatea componistică, interpretativă, teoretică şi pedagogică în contact cu care s-a aflat nemijlocit răspunzând astfel unui imperativ al propriei sale existenţe. Datorită lui Viorel Cosma cunoaştem premisele activităţii atât de bogate cu care se identifică Ioan Căianu

pe tărâmul creaţiei şi al artei organistice; apreciem ponderea muzicii în opera strălucitului erudit Dimitrie Cantemir; considerăm în toată cuprinderea ei contribuţia adusă de Teodor T. Burada în istoriografia noastră muzicală. Viorel Cosma l-a înfăţişat, cu un interes deopotrivă pentru istoria literaturii şi pentru istoria muzicii noastre, pe Nicolae Filimon ca interpret şi exeget. Nenumărate portrete a realizat Viorel Cosma privind pe muzicienii noştri din trecut şi de azi. El a pus în relief rolul muzicii militare în epopeea naţională a românilor şi în acest context afirmarea Imnului Naţional al cărui periplu a fost redat de muzicologul nostru cu o cutezătoare temeritate într-un timp în care compoziţia de referinţă era supusă tăcerii absolute. De la Viorel Cosma ştim astăzi cât de sincronă şi de intensă a fost prezenţa muzicii creatorilor universali consacraţi (Bach, Mozart, Haydn, Telemann, Beethoven, Brahms, Bartók) în orizontul vieţii noastre muzicale. Din scrierile lui Viorel Cosma am luat act de semnificative puneri în valoare a unor embleme spirituale româneşti de către muzicieni de peste hotare. Viorel Cosma a publicat un bogat corpus de documente de notaţie muzicală, de scrieri epistolare, de date biografice şi bibliografice privind viaţa şi opera muzicienilor români în frunte cu George Enescu; valoroase monografii dedicate compozitorilor şi interpreţilor, precum I. Vidu, C. Porumbescu, I. Ivanovici, E. Teodorini, E. Massini, S. Celibidache; profiluri ale unor instituţii muzicale începând cu Filarmonica „George Enescu". Cunoscută este şi calitatea autorului de conferenţiar dr. al catedrei de istoria muzicii/muzicologie de la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, scrierile sale cu caracter de ghid, de lexicon sau de enciclopedie muzicală fiind azi larg puse în valoare în volume editate peste hotare sub semnătură proprie sau citate ca sursă în literatura de specialitate.

Distins cu titluri de prestigiu în viaţa culturală şi peste hotare, Viorel Cosma este sinonim cu un tribun de largă rezonanţă în muzicologia noastră de azi.

La mulţi ani!

Omul celor 100 de cărți

Ruxandra Arzoiu: *Maestre Viorel Cosma sunt mai bine de 6 decenii de când ne-ați obişnuit şi v-ați obişnuit cu un anumit ritm de lucru, de invidiat pentru orice muzician din oricare generație şi nu e de mirare că aveți până acum peste 100 de volume tipărite şi un număr impresionant de studii şi articole. Nu s-a diminuat cadența nici în ultima vreme, deşi spuneați că vă concentrați de câțiva ani asupra unor trasee esențiale. Cu ce întâmpinați aniversarea din 2013?*

Viorel Cosma: Îmi propun o adevărată performanță sau dacă vreți un record în acest an şi anume apariția a numai puțin de 6 cărți. Apare în curând *Copiii minune ai muzicii româneşti*; apoi o carte aniversară,*125 de ani Ateneul Română-Pantheon al muzicii româneşti,* comandată de Filarmonica „George Enescu" şi care se doreşte a fi lansată la închiderea acestei stagiuni; al treilea titlu este legat de un manuscris al tatălui meu, un jurnal de război, *Memoriile unui medic veterinar. 1916-1919*. Am socotit interesant să public aceste pagini întrucât tatăl meu, pe parcursul celor trei ani de lupte menționați, a avut o întâlnire cu generalul Berthelot şi apoi la sfârşitul războiului, la Budapesta, s-a întreținut cu generalul Petain. Următoarele două cărți pe care mi le-am propus sunt legate de numele lui George Enescu: o ediție anastatică a celor 5 micromonografii româneşti şi a unei monografii franceze care au apărut în timpul vieții muzicianului nostru, până la plecarea din țară în 1946 şi respectiv volumul III de scrisori enesciene, care ar trebui prezentat la Festivalul "George Enescu" din toamnă. Ultimul volum la care m-am gândit pentru anul acesta este cel dedicat muzicienilor în viață din *Portrete sentimentale* (spre deosebire de primul volum apărut în care am inclus muzicienii dispăruți).

R. A.: *Muzicologia noastră este una privilegiată pentru că include o personalitate ca a dumneavoastră care a pornit cu o rară perseverență, în urmă cu cinci decenii, pe drumul spinos şi fără capăt al istoriografiei cu tot ce înseamnă personalități, evenimente şi instituții muzicale. Şi astfel s-a conturat lexiconul muzicienilor români, un instrument de mare importanță pentru definirea noastră culturală, pe care l-ați încheiat în 10 volume. Exista însă şi două volume apărute din Enciclopedia muzicii româneşti. Ce aduce ea în plus față de lexicon şi față de tot ceea ce ați scris până acum ?*

V. C.: Este lucrarea în care exploatez practic materialul documentar pe care l-am cules o viață întreagă, aici şi în străinătate. În acelaşi timp relevă conexiunile care se pot face între muzica românească şi cea de pretutindeni şi conduc la anumite concluzii pe care pot să le formulez cu certitudine acum, la atâtea decenii de viață şi de carieră muzicologică. Din păcate finanțarea pentru tipărirea ei s-a oprit deşi proiectul meu este complet până la ultima literă a alfabetului.

R. A.: *Ați creat o direcție în muzicologia noastră, lexicografia, ați înființat şi o şcoală pentru că sunteți titularul primei catedre de lexicografie şi lucrul în acest domeniu este mereu un câmp deschis, fără sfârşit. Şi acum, ca şi în trecut, nu continuați a deschide noi domenii de cercetare şi exploatare. De fapt la ce vă face cea mai mare plăcere să lucrați?*

V. C.: Cercetarea enesciană îmi dă cele mai mari satisfacții. Am publicat 14 cărți şi mi-a apărut şi a 15 a, în luna decembrie a anului trecut, în limba bulgară, prima în limba străină după cea în limba japoneză din anul 2005. Mă bucură enorm interesul străinătății pentru compozitorul Enescu şi cred că şi el ar fi fost foarte încântat să îşi afle recunoaşterea în rândul marilor creatori ai veacului XX. Continui să constat că icebergul enescian mai dă încă mult de lucru şi ar trebui început cu cronologia vieții şi activității lui George Enescu pentru că ne-au scăpat multe lucruri în marea diversitate de concerte pe care le-a susținut peste tot în lume.

R. A.: *În rarele momente când nu vă ocupați de muzică, cu ce vă relaxați?*

V. C.: Cel mai mult îmi plac meciurile de fotbal. Am fost în copilărie "sportiv de performanță", în echipa de tineret a Timişoarei, aşa că am o tradiție solidă pe acest teren. Nu am mai jucat apoi, când am intrat la liceul militar de la Craiova, dar pasiunea a rămas. Nu mă mai duc pe stadioane, desigur, dar trăiesc la fel de ardent competițiile şi la televizor.

R. A.: *Maestre, vă spunem La mulți ani! şi vă mulțumim pentru ceea ce ați făcut pentru muzica românească.*

VIOREL COSMA: Nouă decenii de viață, cu urcuşuri şi coborâşuri, cu pante abrupte sau mai line, îndulcite şi modulate de o gândire întotdeauna suplă şi echilibrată ce a conturat cu fermitate ideile urmărite. Astfel arată parcursul unei existențe asezonată cu toate ingredientele unei reuşite. Decenii dintr-o viață care vor sluji însă secole de muzică românească.

Interviu de **Ruxandra ARZOIU**

„Viori de colecție la Sala Radio”

Maria Monica BOJIN

„Un duet de viori care cântă fără acompaniament de pian impune anumite limitări; totuşi ele pot fi ocolite, muzica poate fi interesantă şi o poţi asculta timp de 10-15 minute”, scria Serghei Prokofiev în autobiografia sa, povestind despre geneza *Sonatei op. 56 în Do major* pentru două viori.

Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru

Recitalului susținut în 9 aprilie 2013 în Studioul Mihail Jora, care a cuprins şi această lucrare, i s-ar fi potrivit foarte bine ca motto optimismul şi încrederea pe care compozitorul rus şi le exprimase în urmă cu peste 80 de ani. La fel de corect a fost şi pluralul din titlul evenimentului conceput şi organizat de Orchestrele şi Corurile Radio din care a făcut parte, festivalul *„Viori de colecție la Sala Radio*”: pregătită fiind să prezint un recital în care Guarneri del Gesù-ul pe care cântă Gabriel Croitoru ar fi fost însoţit de pianul maestrului Valentin Gheorghiu, aceleaşi circumstanțe pentru care am regretat absența sa au făcut ca instrumentul construit de lutierul italian în 1731 să aibă alături, impromptu, un altul, tot de coarde cu arcuş, din Cremona şi celebru – un Stradivarius din 1694. Au cântat deci împreună Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru, un profesor doctor la Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti şi concertmaestrul Orchestrei Regale Concertgebouw din Amsterdam. Cei doi artişti s-au întâlnit pe neaşteptate pentru acea seară de recital, dar se cunosc şi au experiența podiumului comun de concert din primele două ediții ale turneului național „Duelul viorilor”, un eveniment al aceluiaşi departament Radio România, Orchestrele şi Corurile Radio. Anul acesta ne pregătim pentru o a treia ediție cu Duelul viorilor, între 23 septembrie şi 4 octombrie, aşa că, într-un fel, recitalul din 9 aprilie 2013 a fost o prefață a reluării acestor reuşite călătorii.

Faptul că Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru sunt o echipă, încercată şi sudată, s-a simțit; alternativ la „vioara 1”, ei au dat liniei melodice principale aceeaşi siguranță, vocea-companion a fost la rândul ei la fel de echilibrată, cu atât mai mult secvențele de dialog au avut prospețime şi cursivitate.

Liviu Prunaru şi-a început activitatea de concertmaistru al Orchestrei Regale Concertgebouw pe o vioară Guarneri, dar acum foloseşte un Stradivarius, iar Gabriel Croitoru cântă pe Guarneri-ul care i-a aparținut lui George Enescu. Compozitorul comenta calitățile fizice ale produselor celor doi lutieri, influența şi corespondențele lor psihologice: „Stradivarius l-aş putea compara cu o soprană lejeră, iar Guarneri cu o mezzosoprană dramatică. Mi-am cumpărat Stradivarius [pe] care, după un an… am schimbat-o pentru acest Guarneri, care n-are poate o putere covârşitoare, în schimb are o mlădiere extraordinară care are darul să mă încălzească. Scoate vioara mea vibrațiuni cari corespund de minune stărilor mele sufleteşti”. În festivalul „Viori de colecție la Sala Radio,” Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru au probat pe viu, în studioul Mihail Jora, ce oscilații şi ce dispoziții pot crea un Guarneri del Gesù şi un Stradivarius.

Interpretarea energică şi convingătoare care a anulat orice diferență de păreri, ori poate susținerea favoritului – de motivul particular al aplauzelor pe care le-au primit Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru pentru programul lor romantic şi modern nu mi-am putut da seama. Oricum ar fi, sfertul de oră din acea muzică despre care Prokofiev avea credința că are capacitatea de a polariza atenția s-a multiplicat extinzându-se până la momentul de bis. În fond, direcționate fie cu adresă individuală fie către unitatea duo-ului, aplauzele au fost destinate interpreților, Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru, şi muzicii făcute în 9 aprilie 2013 la Sala Radio prin Guarneri del Gesù şi Stradivarius, celor două viori ale lor de colecție.

foto: Virgil Oprina

Orchestra Națională Radio, dirihjor Tiberiu Soare

„Cheia visurilor" – CD cu lucrări ale Violetei Dinescu

Ana SZILÁGYI

Deşi trăieşte de treizeci de ani în Germania, Violeta Dinescu are rădăcinile puternic înfipte în pământul românesc. Acest lucru se aude în lucrările interpretate de Trio *Contraste* pe ultimul său CD, apărut în 2013 şi intitulat "Cheia visurilor" – "Der Schlüssel der Träume" (Label *gutingi*, *charisma Musikproduktion*, în colaborare cu Rundfunk Berlin Brandenburg). Ascultând CD-ul, te simţi parcă învăluit de sunete magice, care au ca punct de plecare muzica folclorică românească. Aceste sunete par a avea o viaţă proprie. Pentru Violeta Dinescu, ele există deja în conştiinţa noastră. Compozitorul trebuie doar să le insufle viaţă "printr-o adiere de vânt". Într-un interviu cu Maria Houben, compozitoarea spune că "doreşte să dea fiecărui om propria cheie, care să-l conducă în grădina care-i aparţine" ("Klänge sind wie Lebewesen", "Sunetele sunt ca nişte fiinţe", în "Violeta Dinescu", ed. de Eva Houben, Saarbrücken, PFAU-Verlag 2004, p. 9). Dincolo de o stucturare precisă a materialului sonor, muzica Violetei Dinescu exprimă sau induce o paletă largă de stări psihice, unele aflate la graniţa conştiinţei, ca în vis. Inventivitatea melodică şi timbrală are la bază motive şi sonorităţi specifice instrumentelor folclorice din diferite arii geografice, transpuse într-un limbaj muzical contemporan. Muzica sa este în continuă mişcare, este supusă permanent schimbării. Chiar şi sunetele ţinute au o viaţă proprie, ele pulsează. Totul este gândit pe mai multe straturi sonore. Avem impresia mai multor planuri, ca în artele plastice.

Titlul "Cheia visurilor" derivă dintr-o serie de tablouri ale pictorului suprarealist belgian René Magritte. Pictorul caută să trezească în contemplator asociaţii, prin atribuirea unor denumiri false obiectelor expuse (de exemplu un pantof de damă devine o "lună"). Acestea ar apărea ca într-un vis, care nu se aseamănă însă cu cel din somn, pentru că este un vis "intenţionat". Violeta Dinescu doreşte prin cele 10 mini-compoziţii diverse grupate sub acest titlu, pentu flaute, percuţie şi pian/sintetizator, să provoace stări contrare. Mini-compoziţiile sunt ca un fir conducător, ele vor fi alternate pe CD cu alte lucrări, în care nr. 1 se va auzi de fiecare dată ca un "refren", cu mici modificări la fiecare nouă apariţie.

"Cheia Visurilor" nr. 1 aduce un sunet continuu, ca şi când din el s-ar naşte celelalte sunete, care formează apoi spaţii sonore. Nr. 2 se inspiră din muzica populară: pianul preparat aminteşte de ţambal, iar flautul, prin figuraţiile de sorginte folclorică, dezvoltă un dans, ce devine din ce în ce mai rapid. În contrast, apare nr. 3, cu sunetele lungi, contemplative, ale flautului. La sfârşitul acestei piese este remarcabilă „chiuitura". În piesa nr. 4 se simte prezenţa doinei. Sintetizatorul îşi face discret prezenţa, contribuind la magia sonoră.

Lucrarea „Bindfaden" se inspiră din sculpturile lui Fred Sandback, a cărui expoziţie a avut loc în 2008 în Sprengel Museum din Hanovra. Sandback a intenţionat să creeze sculpturi fără masă opacă, formate numai din linii, cu ajutorul sârmelor şi al aţelor. Violeta Dinescu a tradus muzical sculpturile printr-o transparenţă sonoră. Imaginile contrastante se datorează instrumentului chinez cu ancie dublă, *Suona*, care are scurte intervenţii. Pe lângă acesta, pianul preparat expune de asemenea o pentatonie descendentă, într-un ritm ostinat. La flaut se poate deduce un desen melodico-ritmic în registrul acut, de provenienţă lăutărească. La sfârşit, flautului îi sunt încredinţate zgomote. Se observă astfel o transformare a sonorităţilor pe parcursul lucrării.

Se reia nr. 1 din „Cheia visurilor", în care se recunoaşte doina la pian, învăluită în armonii. Nr. 5 se bazează pe un sunet care are o mişcare interioară. În nr. 6, toba mare are un rol solistic. În general, instrumentele îşi schimbă pe rând rolurile, se aud în prim plan sau în plan secund, ca rolurile într-o piesă de teatru.

Piesa „Le Rocher tremblant de Sept Faux" pentru flaute, percuţie, pian şi corzi a fost inspirată de o interesantă constelaţie de stânci de lângă Toulouse, pe care compozitoarea a văzut-o într-o fotografie. Se aud aici două elemente primare: vântul şi apa. Texturile corzilor contribuie la sporirea elementului natural.

Revine nr. 1 din „Cheia visurilor" mai transparent. În nr. 7, flautul expune sunete în registrul supraacut. Jocul de registre este, de asemenea, un mijloc important din arsenalul compozitoarei. În nr. 8a, texturile create de sintetizator sună ca nişte voci omeneşti. Nr. 8b aduce un desen oriental prin secunda mărită la flautul bas. Vocea flautistului octavizează concomitent melopeea flautului. Adăugarea vocii la flaut este o altă caracteristică a stilului compozitoarei.

Titlul lucrării www weiß.wirkt.wunder ar putea veni de la o reclamă la imobile. Piesa are la bază un singur sunet cu rezonanţa sa. Unisonului şi armonicelor se datorează „minunea" anunţată în titlu.

Se aude pentru ultima dată nr. 1 din „Cheia visurilor" pe un ton mai decis. În nr. 9, pianul aduce figuraţii, care par a veni din lumea impresionistă. Avem de-a face cu o multitudine de gesturi, ce se succed pe rând. În nr. 10, se aud şoapte, iar la sfârşit se desluşeşte textul „Nun träume ich nachts vom Fliegen" – „Acum visez nopţile un zbor".

În încheiere, dorim să menţionăm încă un premiu, care se adaugă la palmaresul compozitoarei Violetei Dinescu. Este vorba de Premiul "Johann-Wenzel-Stamitz 2012" pentru întreaga creaţie. Acest premiu, care poartă numele compozitorului boemian, creatorul Şcolii de la Mannheim, a fost instituit la Esslingen /Neckar şi se acordă anual personalităţilor din Europa de Est, a căror creaţie muzicală este rodul unui schimb cultural între Germania şi Estul Europei. Festivitatea de acordare a premiului a avut loc la 8 martie 2013 în Konzerthaus Berlin, în Werner-Otto-Saal. Cu acest prilej, s-a interpretat de către Trio *Contraste,* cu Ion Bogdan Ştefănescu, Doru Roman şi Sorin Petrescu, *A Symphony of Horror* de Violeta Dinescu, reprezentând muzica la filmul mut *Nosferatu* (1922) al regizorului Friedrich Wilhelm Murnau. Prin acest premiu, i s-a recunoscut compozitoarei meritul de a fi creat o punte între muzica românească şi cea germană.

Întâlnire surpriză cu baletul românesc

Doina MOGA

La doar câteva zile după ce am ajuns în oraşul curat ca o farmacie, exact ca un ceas şi apetisant ca un tort de ciocolată, unde-mi petrec o parte din concediu (respectiv Zürich), m-a vizitat un bun prieten.

El nu este muzician, nu este balerin, nu este nici pictor sau actor, dar ştie despre ele mai mult decât noi toţi la un loc, fiind un mare cunoscător şi devorator de artă.

Nu-i scapă nimic, mai ales din domeniul operei şi baletului, pentru care are o adevărată slăbiciune, chiar dacă pentru asta zboară dintr-un oraş în altul, sau dintr-o ţară în alta.

Laudă cu exuberanţă, atunci când este cazul, critică cu precizia unui bisturiu, tot când e cazul, este îngăduitor cu cei foarte tineri, doar dacă potenţialul lor artistic este semnificativ vizibil şi vorbeşte cu o ironie cinică despre false valori pe care le dibuieşte imediat.

Este foarte căutat şi curtat de către specialişti de pretutindeni, pentru aceste calităţi pe care le împărtăşeşte necondiţionat şi de obicei cu eleganţă.

De aceea modul cum a abordat subiectul rândurilor de mai jos, oarecum şugubăţ dar şi abrupt, nu m-a surprins, tocmai pentru că-i cunosc personalitatea, îi respect părerea, îi ascult criticile, având pe parcursul anilor foarte multe de învăţat de la el.

Nu m-a surprins, dar mi-a incitat atenţia atât de tare, încât aproape n-am reţinut modul cum mă „certa" (de fapt nu pe mine, ci tagma din care fac parte), ci doar motivul pentru care o făcea şi care era de fapt o simplă casetă video.

L-am întrebat ce reprezintă ea (caseta) şi mi-a răspuns sec: „Spectacolul la care n-ai binevoit să mă inviţi, deşi despre succesul lui încă se vorbeşte, şi care acum din păcate nu mai poate fi văzut decât pe casetă. Şi e mare păcat, pentru că reprezintă o bijuterie dansantă".

Şi cum habar nu aveam despre ce vorbeşte, l-am rugat să-mi arate şi mie acest „ceva" care l-a impresionat atât de mult.

Iar după 55 de minute, care n-aş fi vrut să se mai termine, am înţeles de fapt despre ce-mi perora, fiindcă literalmente, după vizionare, am rămas fermecată de *Bărbierul din Sevilla*.

Realizat într-un limbaj neoclasic, într-o continuă, vioaie şi foarte expresivă mişcare, fără pauze sau poze inutile, cu mult umor, graţie şi imaginaţie care îmbrăcau gama completă a partiturile tehnice de virtuozitate, cu multe piruete, manejuri de *jette*-uri *antournand, tour a second,* combinaţii de *fouete*-uri şi cu câteva foarte picante mişcări rock în partitura de ansamblu, totul pe un colaj muzical din uverturile lui Rossini, plus cele două arii celebre, spectacolul pe care tocmai îl vizionasem m-a frapat prin prospeţime şi originalitate.

Acum am vizualizat *Cabatina lui Figaro*, pe care de obicei o ascultam doar, acum am vizualizat *Aria calomniei*, pe care de asemenea doar o ascultasem şi, per total, am văzut o coregrafie spumoasă, elegantă, sprintenă, rafinată, de o putere magnetică deosebită.

Dar cum tot nu înţelegeam supărarea lui, i-am mărturisit că e prima dată când văd baletul respectiv, că nu ştiam să-l fi montat cineva în lume, darmite în România.

Şi atunci mi-a servit surpriza: *„Dragă, a fost montat la opera din Cluj cu ceva ani în urmă, de către fosta primă balerină a Teatrului de Operă bucureştean, pe nume Rose Mary Both. S-a jucat cinci stagiuni cu sala plină, şi acum a dispărut din repertoriu. De ce? E regretabil ca o astfel de creaţie să circule doar pe casete video".*

Eu n-am prea ştiut ce să-i spun, în afara faptului că stagiunile la care se referea erau cuprinse în anii când locuiam la Londra, şi deci n-aveam cum să văd spectacolul.

I-am dezvăluit, totuşi, că o cunosc foarte bine pe *Rosmy Both*, care actualmente este profesor de balet la Liceul „Floria Capsali" din Bucureşti, că suntem prietene, că o apreciez şi o admir constant, încă de pe vremea când o urmăream evoluând pe prima noastră scenă lirică şi că ştiu că montează cu har şi talent spectacole deosebite, majoritatea în coregrafia ei, atât în ţară cât şi peste hotare.

Aşa că după ciudata şi uimitoarea întâmplare în care ne-am lăudat reciproc (eu şi prietenul expert) cu cunoştinţele noastre despre aceeaşi persoană, m-am gândit să dezvălui şi cititorilor noştri câte ceva din admiraţia elveţienilor pentru valorile noastre, cunoscute din păcate mai mult în afară decât în ţară; despre magia acestui spectacol de balet care încă bucură şi încântă melomani din te miri ce ţări, dar care a dispărut cu desăvârşire din repertoriul Operelor noastre.

Vizionarea acestei casete pe cel mai neutru teritoriu, în compania unui degustător de valoare şi frumos, mi-a produs şi bucurie şi tristeţe, şi mândrie şi disconfort, şi o paletă întreagă de nedumeriri ce mi-au trezit întrebări al căror răspuns nu l-aş aşterne acum, pentru a păstra curată această poveste adevărată.

Concurs dedicat muzicii româneşti pentru pian

Carmen MANEA

Aflat la cea de-a VI-a ediție, Concursul Național de Interpretare a muzicii româneşti pentru pian *Brave claviaturi* - organizat de Colegiul Național de Arte *Dinu Lipatti* din Bucureşti în 30-31 martie 2013 - s-a bucurat de o largă participare şi în acest an. Ca şi în edițiile precedente, competiția s-a desfăşurat în cadrul celor două secțiuni distincte, în care s-au întrecut preşcolari şi elevi cu vârste cuprinse între 4 şi 19 ani. Concursul ocupă un loc special în peisajul muzicii actuale, prin promovarea creațiilor româneşti şi prin deschiderea pe care o are către tânăra generație care studiază pianul nu numai în instituțiile de învățământ de specialitate, ci şi acasă, din pasiune şi din dorința de a-şi îmbogăți orizontul cultural. ***Secțiunea A*** (în care s-au întrecut 70 de concurenți) a fost destinată tinerilor care studiază *pianul principal* în şcolile şi liceele de specialitate, iar *secțiunea B* (în care s-au înscris 139 de candidați), acelora care studiază pianul ca al doilea instrument - disciplina *pian complementar* din şcolile de muzică -, sau în sistem privat. Alături de concurenții din capitală s-au aflat în concurs tineri pianişti din Braşov, Buzău, Cluj, Constanța, Craiova, Iaşi şi Suceava.

Juriul prezidat de prof. univ. dr. Valentina Sandu Dediu,

de la Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti, a fost alcătuit din cadre didactice valoroase din învățământul preuniversitar şi universitar de muzică; alături de prof. Venera Babeş, prof. Stela Avesalon, prof. dr. Rodica Dănceanu şi prof. dr. Georgeta Băcioiu, de la Colegiul de Arte *Dinu Lipatti*, s-au aflat conf. univ. Verona Maer şi subsemnata. Ca şi în edițiile precedente, la buna organizare a competiției au contribuit în mod hotărâtor implicarea directorilor instituției, prof. Florin Nemeş şi Venera Babeş (care au oferit participanților posibilitatea de a cânta în sala de concert a Colegiului şi săli de studiu) precum şi competența şi entuziasmul prof. dr. Rodica Dănceanu şi Georgeta Băcioiu, care au pregătit şi coordonat în detaliu toate etapele premergătoare (alcătuirea pliantelor şi listelor de concurs, tipărirea diplomelor, obținerea unor sponsorizări pentru premii) şi au asigurat condițiile optime pentru desfăşurarea concursului şi a galelor de premiere.

În alocuțiunea din deschiderea competiției, prof. Venera Babeş, directorul adjunct al Colegiului Național de de Arte *Dinu Lipatti* i-a salutat pe toți cei prezenți, organizatori, profesori, concurenți, care iubesc muzica românească, o promovează şi o interpretează cu bucurie şi pasiune.

Ca impresie generală, raportată la edițiile precedente, s-a remarcat creşterea nivelului de pregătire a candidaților, precum şi lărgirea repertoriului prezentat în concurs. Alături de lucrări aparținînd compozitorilor C. Porumbescu, I. Mureşianu, G. Enescu, M. Negrea, S. Drăgoi, T. Brediceanu, P. Constantinescu, M. Jora, F. Lazăr, Al. Paşcanu, M. Marbe, T. Ciortea, C. Cezar, D. Constantinescu, N. Chilf, L. Comes, C. Silvestri, W. Berger, D. Bughici, T. Olah, A. Vieru, D. Voiculescu, s-au aflat creații ale compozitorilor contemporani C. Petra–Basacopol, Radu Paladi, Ştefan Zorzor, Irina Odăgescu-Țuțuianu, Doina Rotaru, Dan Dediu, Laura Manolache.

Inițiativa includerii în repertoriul de concurs a unor lucrări aparținând perioadei contemporane ni se pare meritorie şi binevenită; tinerii muzicieni au avut ocazia să se familiarizeze cu limbajul specific al fiecărui compozitor şi să-şi îmbogoțească propriile performanțe.

Prezentarea la un înalt nivel artistic (şi instrumental), a demonstrat interesul şi ataşamentul profesorilor şi elevilor față de repertoriul pianistic românesc, pe care l-au abordat cu multă

seriozitate şi responsabilitate, fiind conştienți de faptul că muzica reprezintă o componentă importantă a educației, a culturii şi a spiritualității naționale. Atât premianții cât şi aceia care au obținut doar diplome de participare au avut de câştigat: şi-au îmbogățit repertoriul şi experiența instrumentală. Participarea la concurs a constituit o etapă importantă în pregătirea de specialitate, un prilej de (auto)evaluare a nivelului şi a performanțelor, o confruntare cu elevi de aceeaşi vârstă de la alte şcoli din capitală şi din țară.

Tinerii valoroşi au fost răsplătiți cu premii, mențiuni, premii speciale, cu cărți şi cu obiecte primite de la sponsorii concursului. La ***secțiunea A*** au fost acordate: 13 premii I, 13 premii II, 14 premii III, 15 mențiuni şi mai multe premii speciale (categorie în care au fost incluse 7 premii *pentru muzicalitate*, 1 premiu pentru *interpretarea unei piese de Constantin Silvestri*, 5 premii primite de firma Orange şi 6, premii de la firma Avon); Marele premiu a fost acordat elevului Florin Mantale, de la Colegiul Național de Arte *Octav Băncilă* din Iaşi.

La ***secțiunea B*** au fost acordate: 21 premii I, 27 premii II, 47 premii III, 30 mențiuni şi câteva premii de speciale: 2 premii *pentru muzicalitate*, 2 premii pentru *interpretarea unei piese de Ctin Silvestri,* 1 *premiu de creativitate* (obținut de o elevă care a interpretat o compoziție proprie) şi 2 premii *In memoriam Tiberiu Olah*. Alături de concurenții din România s-au aflat o japoneză şi o chinezoaică. Toți participanții au primit diplome, cărți (de la Edutura muzicală) şi vouchere de la editura Grafoart.

Organizatorii se gândesc deja la viitoarea ediție a concursului din anul 2014, în care se preconizează introducerea unei categorii de vârstă superioară, destinată studenților pianişti şi poate includerea altor instrumente (şi unor probe teoretice). Inițiativa de a stimula interesul tinerei generații pentru repertoriul pianistic românesc, atât de valoros, de divers şi original, ni se pare meritorie, mai ales în perioada actuală; participarea la o competiție importantă presupune pe lângă talent şi profesionalism, un efort suplimentar şi multă responsabilitate.

Apreciind calitatea deosebită a Concursului *Brave Claviaturi*, ne exprimăm satisfacția şi bucuria de a fi fost alături de tinerii pianişti în cadrul acestei competiții valoroase din peisajul muzicii româneşti şi îi felicităm pe toți cei care au contribuit la succesul actualei ediții. Sperăm de asemenea ca în anii următori, *Brave Claviaturi* să obțină statutul de concurs internațional.

Ştefan Cazacu şi Camil Marinescu

Mircea ŞTEFĂNESCU

La concertul Orchestrei Simfonice a Filarmonicii George Enescu din seara zilei de 4 aprilie 2013, asistenţa a fost realmente uimită de personalitatea artistică deja conturată şi de strălucirea solistică a violoncelistului Stefan Cazacu, interpretând **Variaţiunile pe o temă rococo**, de P.I. Ceaikovski.

Astfel, nimeni nu a fost surprins de ropotele de aplauze intense, îndelungi şi în tonalităţi înalte care s-au revărsat la încheierea unei interpretări învederată de a fi de clasa superiorităţii.

Se ştie că aceste **Variaţiuni pe o temă rococo** au partitura solistică scrisă pianistic, drept care concertiştii violoncelişti se confruntă şi trebuie să surmonteze spaţii de dificultăţi, într-o formulă aproape permanent supra instrumentale.

Mulţi violoncelişti, chiar şi dintre cei mediatizaţi şi celebri, înscriu prudent titlul acestei compoziţii pe afişele lor şi în inregistrările pe care le fac.

Acestea sunt fapte.

Ştefan Cazacu a realizat cu aceste **Variaţiuni pe o temă rococo**. instrumental şi artistic o ilustrare a altitudini în splendoare, fineţe şi imagistică, emoţie şi vigoare, prospeţime şi vie aspiraţie.

Ştefan Cazacu, la cei 19 ani ai săi, are maturitate şi înţelegere şi el nu cântă la violoncel cu o implicare temperamentală, cum se întâmplă de regulă, ci face violoncelul să răsune, să scintileze în policromii, ca şi cum ar avea o viaţă proprie.

Dirijorul întregului program simfonic a fost maestrul Camil Mariescu. Din creaţia ceaikovskiană el a mai oferit publicului **Fantezia simfonică după Dante Francesca da Rimini** şi **Simfonia a 5-a în mi minor**, în deschideri dramatice, de puteric consum afectiv cu atingeri de asimptote ale spirtului şi condiţiei umane pe o linie interpretativă admirabilă şi de gândire sonoră amplă şi convingătoare.

De Primăvară ...

Corina BURA

Printre frumoasele recitaluri care se desfăşoară Duminică pe scena mare a Atheneului Român, bun motiv pentru rafinaţii care consideră să sfârşească sau să înceapă o nouă săptămână, s-a numărat cel din seara de 13 aprilie a.c. susţinut de pianistul **Sandu Sandrin**. Publicul care îmbrăţişează acest stil de cultură şi viaţă a pătruns într-un univers select iniţiat de marea creaţie a lui Skriabin şi Schubert. Experienţa solistului se oglindeşte în strategia cu care îşi alcătuieşte programul în cele mai mici detalii, pentru a crea unitate într-un parcurs evolutiv care nu se referă însă la desfăşurarea istorică a artei sonore ci la esenţa muzicii. Astfel, S. Sandrin a ales începutul şi sfârşitul lanţului de poeme pe care le-a conceput Skriabin de-a lungul vieţii : op 32 (nr. 1 şi 2) mai romantic, primul realizat de solist cu o subtilă mânuire a efectelor sonore, al doilea plonjând furtunos în plin patos lisztian. Nr.2 din op.70, aparţinând celei de a treia perioade de compoziţie, mai mistic, poate radiant, a primit o fină strălucire datorită facturii armonice cu totul aparte pe care interpretul a evidenţiat-o cu extrem de multă naturaleţe.

Sandu Sandrin

Atmosfera o dată creată, a urmat una dintre marile sonate scrise de **Schubert** spre sfârşitul vieţii : ultimele opusuri D958-960 pot fi asemuite cu Trilogia Finală mozartiană. Elaborarea *Sonatei în La D 959* a fost un proces complex şi îndrăzneţ, de unde şi dificultăţile de construcţie şi interpretare. Alcătuirea temelor se bazează pe contraste la nivel de submotiv care uneori par a izvorî din stiluri diferite şi care modifică brusc dispoziţia. Asamblarea şi parcurgerea lor într-un flux continuu reprezintă marea artă a interpretului care, prin jocuri agogice sau coloristice reliefează convingător un parcurs sau câmp tematic. În varianta propusă de S. Sandrin toate acestea au prins un contur limpede încă din la prima mişcare, *Allegro,* fiind rezultatul unei analize aprofundate a textului . Marile dezvoltări din interiorul temelor Finalului,un gigantic rondo-sonata, *Allegretto-Presto* sau a secţiunii mediane au fost susţinute cu multă forţă, cu virtuozitatea şi mişcările interiore adecvate. Privind retrospectiv, contemporanii fiecărei epoci au avut minusurile lor, dar evoluţia artei interpretative şi importanţa crescândă a cercetării muzicologice (ne referim la cea cu adevărat valoroasă) au dezvăluit marele conţinut emoţional, poetica armoniei şi inventivitatea arhitecturală uneori ascunsă care definesc aceste sonate. Astăzi, orice pianist se poate considera împlinit în momentul în care abordează universul extrem de pretenţios al angelicului Schubert. Touché-ul nobil, perlajul coloraturilor şi incisivitatea acordică au întregit această secţiune centrală a recitalului.

Partea a doua a fost dedicată lui **Chopin**, aparent mai relaxată datorită prospeţimii şi delicateţii interpretării *Mazurcilor op.24/1, 2* şi *op.33/3*, toate în tonalităţi majore Ele pot schiţa lumea uşor frivolă a salonului, străină totuşi sensibilităţii acestui cultivat compozitor, implicit interpretului care le-a conferit o ţinută distinsă. Despre *op. 47 nr.3* se spune că este „singura *Ballada* a secolului al XIX-lea care are un sfârşit fericit - singura care se termină cu un acord major", deşi conţinutul propriu-zis are la bază o povestire tragică de Adam Mickiewicz. Stilul în care Sandu Sandrin înţelege să-l tălmăcească pe Chopin este cel al unui tip de simplitate care ocultează marile dificultăţi tehnice, un stil care se referă la Chopin în general şi nu la titlul pe care îl poartă o lucrare sau alta, o atitudine care conturează Persoana lui Chopin. Astfel se construieşte acel arc unificator generator de atmosferă şi de poezie asociat apariţiilor sale scenice....

Maestrul şi noua generaţie

Mădălin Alexandru STĂNESCU

La mijlocul lunii martie, studenţii membri ai Orchestrei *Universitaria* a Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti, conduşi în mod curent de lect. univ. dr. Alexandru Ganea, au avut ocazia de a lucra, pentru o săptămână, cu unul dintre cei mai importanţi dirijori români contemporani: Horia Andreescu. Aflaţi la ora acumulărilor, tinerii muzicieni au putut lua contact cu modalităţile de lucru cerute unei orchestre profesioniste, repetiţiile devoalându-le o parte din subtilităţile dar si din pretenţiile unui dirijor de anvergură internaţională. De partea cealaltă, Horia Andreescu a dovedit excepţionala sa disponibilitate de a încuraja noile generaţii, cărora le transmite o parte din vastele sale cunoştinţe.

Acest stagiu de pregătire s-a încheiat pe 16 martie cu un concert susţinut pe scena Ateneului Român, în care tinerii artişti au prezentat un program interesant ce ne-a purtat în diferite epoci şi stiluri creatoare. Prima parte a debutat cu *Suita a II-a* în do major pentru orchestră de George Enescu, o partitură complexă în care marele compozitor a împletit în chip genial tiparul formelor baroce cu melosul, ethosul românesc. Avându-l drept ghid în tălmăcirea acestei lucrări pe maestrul Horia Andreescu, tinerii din Orchestra *Universitaria* au realizat o versiune interesantă, în care, în ciuda unor mici inadvertenţe, am putut remarca calitatea partidei viorilor şi a unora dintre suflători.

Seara a continuat în acorduri de chitară, un alt tânăr, Radu Vâlcu prezentând *Concertul pentru chitară şi orchestră* în re major de Antonio Vivaldi. Alături de dirijor şi de formula orchestrală redusă la dimensiunile specifice epocii baroce, Radu Vâlcu s-a remarcat prin calităţile tehnico-interpretative ce l-au ajutat să transmită publicului jovialitatea mişcărilor extreme ale partiturii vivaldiene. În egală măsură, tânărul chitarist s-a remarcat şi prin modul în care a interpretat partea mediană, de o largă sensibilitate şi cantabilitate, tipic meridională.

Programul s-a încheiat cu *Simfonia I* în mi minor de Jean Sibelius, o partitură complexă în care se manifestă din plin spiritul finlandez. Începută în sonorităţile unui clarinet solo, lucrarea i-a solicitat destul de mult pe tinerii muzicieni, însă aceştia au reuşit o interpretare remarcabilă. Conduşi cu tact pedagogic de Horia Andreescu, membrii orchestrei *Universitaria* au marcat substanţa melodică şi voluptatea simfoniei, dovedind că pot aborda cu succes partituri prezente şi în repertoriul unor orchestre de înalt nivel.

Efortul tinerilor muzicieni a fost răsplătit de publicul prezent prin aplauze călduroase, experienţa acestui concert fiind o nouă bornă în desăvârşirea lor ca profesionişti. De altfel, putem afirma că seara muzicală a stat sub un generic simbolic, rezumat simplu: Maestrul şi noua generaţie.

Tezaur de etnografie şi folclor

Constantin SECARĂ

Într-o lume care şi-a pierdut parcă aşezarea, a vorbi şi a scrie astăzi despre comorile de spiritualitate românească, adânc îngropate în negura anilor, pare un lucru de neînțeles sau aflat chiar în răspăr cu mersul lumii. Astăzi, când se concep şi se desenează hărți noi, când se fac şi se desfac alianțe, când strategii şi interese de multe ori străine de neamul şi voința poporului român sunt puse în slujba geopoliticii obscure, când timpul şi oamenii şi-au rătăcit liniştea, astăzi pare impropriu ca cineva să mai caute prin „lada de zestre" a spiritualității româneşti, să găsească, să desprăfuiască şi să aştearnă comorile aflate, cu discreție şi bună rânduială, pe scoarța timpului. Un tezaur adânc îngropat în colbul arhivelor, al bibliotecilor şi al muzeelor este scos acum la lumină prin strădania a doi pasionați oameni de cultură care s-au întâlnit pe tărâmul ştiințelor etnologice puse în slujba relevării adevărului. Căci dacă, apăsați sub vremi, oamenii tac zgomotos, a sosit ceasul în care „pietrele" istoriei şi tradiției acestui neam strigă tăcut şi cuminte, fiecare din locul pe care i l-a hărăzit uitata neuitare.

Cei doi autori, Nicolae Bucur şi Constantin Catrina, ajunşi acum fiecare la frumoase vârste ale împlinirilor spirituale, au conceput acest proiect cultural cu mulți ani în urmă, cu pasiune şi dăruire, exemplare şi ieşite cu totul din răbojul faptelor omeneşti comune. Dar, ce ar vrea să însemne acest „tezaur de etnografie şi folclor în județele Covasna şi Harghita"? În primul rând, îl putem socoti ca o mărturie trează a unei tradiții adormite. Apoi, acest impozant volum reuneşte cele mai importante studii semnate de cei doi autori, privind folclorul literar şi muzical, cultura şi spiritualitatea şi, poate cel mai important lucru, mărturia existenței şi vitalității românilor din spațiile pe care le-au stăpânit în decursul istoriei lor bimilenare pe acest pământ. În fine, din perspectiva celor aplecați spre studiu, volumul cuprinde o impozantă *Bibliografie generală selectivă* care, ocupând exact jumătate din amploarea volumului, înmănunchează totalitatea scrierilor despre cultura tradițională românească, indiferent de însemnătatea şi amploarea lor, fie că au fost cuprinse între paginile unor periodice locale, fie că pot fi găsite între filele, mai puțin consultate de publicul larg, ale antologiilor, monografiilor şi tipologiilor folclorice, literare şi muzicale. În fapt, numai această bibliografie însăşi ar fi putut sta la baza unui volum de sine stătător, prin care să fie relevată bogăția de demult a spiritualității românilor trăitori în estul şi sud-estul Transilvaniei.

NICOLAE BUCUR
CONSTANTIN CATRINA
TEZAUR DE ETNOGRAFIE ŞI FOLCLOR ÎN JUDEȚELE COVASNA ŞI HARGHITA
EDITURA EUROCARPATICA

Beneficiari ai unor personalități creatoare puternice şi distincte, cei doi autori şi-au atribuit domeniile de competență în funcție preocupările şi cercetările proprii anterioare. A rezultat, astfel, o bogată, complexă şi complementară colecție de studii, un important spațiu spiritual unde plurivalența şi diversitatea temelor se circumscriu în mod natural unei legitime unități a întregului.

Contribuțiile lui Nicolae Bucur (n. 16 august 1938 la Miercurea-Ciuc, semnatar al unor importante studii şi articole privind cultura tradițională românească din județul Harghita) aduc importante punctări şi precizări asupra unor teme esențiale privind folclorul românesc din cele două zone. Sunt avansate „Considerații pe marginea unor balade populare harghitene" (p. 29–37), cu punctarea principalelor teme epice şi cu trasarea unor elemente comparative referitoare la variante asemănătoare întâlnite în folclorul secuiesc, precum şi „Aspecte privind folclorul păstoresc din Harghita şi Voineşti-Covasna" (p. 39–53) dar şi „Imagini şi simboluri în folclorul păstoresc harghitean" (p. 79–93), ambele texte evidențiind bogăția de altădată a obiceiurilor genuine, care sunt păstrate în ultimii ani doar în parametrii reprezentărilor spectacular-festivaliere. Într-un alt registru, investigațiile autorului merg de la căutarea simbolisticii apei şi puterilor ei generatoare (p. 95–110) până la semnalarea unor expresii literare privind elementele vegetale în folclorul românesc din zona Harghitei (p. 61–77). Studiile care privesc arta decorării ouălor (p. 111–129) şi „Creațiile şi tradițiile populare ale satului Făgețel – Harghita" (p. 131–138) întregesc arealul analitic etalat de Nicolae Bucur.

Constantin Catrina (n. 6 noiembrie 1933 în satul Țiu, jud. Dolj, muzicolog, etnomuzicolog şi bizantinolog de mare prestigiu în spațiul cultural românesc) propune în acest volum nu mai puțin de 12 studii care surprind, în diferite grade ale aprofundării ştiințifice şi istorice, unele dintre cele mai interesante arii tematice ale vieții muzicale româneşti din sud-estul Transilvaniei. Investigarea diacronic-istorică a fenomenului muzical existent în decursul veacurilor trecute în această zonă reprezintă punctul de greutate al suitei de studii prin care autorul îşi propune relevarea bogatelor surse şi resurse (multe dintre ele, inedite) etalate cu această ocazie. În studii care expun fie ideile lui „George Barițiu despre problemele creației artistice în Transilvania sec. al XIX-lea" (p. 143–147), fie „Probleme de etnografie şi artă populară în dezbaterea revistei Transilvania" (p. 149–155), Constantin Catrina are darul de a sistematiza şi tezauriza informații diverse şi disparate existente în surse bibliografice şi arhivistice multiple. Rețin atenția cele opt portrete şi profiluri de muzicieni, pe care autorul le surprinde cu maximă acuratețe şi acribie documentară: „Folcloriştii şi folclorul muzical din județul Covasna. Privire istorică" (p. 157–164), Dimitrie Cioflec (p. 165–168), I.G. Bibicescu (p. 169–172), Andrei Bârseanu (p. 173–177), Alexandru Bogdan (p. 179–186), N.I. Dumitraşcu (p. 187–194), Horia Teculescu (195–202) şi Matei N. Jurebiță (p. 203–207). Sunt studii substanțiale (în ciuda laconismului lor) şi deosebit de importante din perspectiva evidențierii personalităților covăsnene care au contribuit la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc din sud-estul Transilvaniei. Ultimele două contribuții prin care Constantin Catrina aduce un plus de valoare ştiințifică acestui volum impresionează prin relevanța şi calitatea studiilor de sinteză care cuprind „Însemnări pe marginea unor culegeri de folclor muzical din județul Covasna" (p. 209–214) şi „Considerații pe marginea unor obiceiuri şi creații poetico-muzicale păstoreşti din sud-estul Transilvaniei (Țara Bârsei şi Covasna). Circulație şi stratificare" (p. 215–221).

Nu în cele din urmă, se cuvine a spune câteva cuvinte despre cea de-a doua secțiune relevantă a cărții, concretizată în acel remarcabil demers bibliologic pe care l-am amintit deja. Departe de a fi doar o simplă acțiune de „înregistrare şi sistematizare a bunurilor culturii populare" (p. 225) inventarierea vastului material bibliografic (2080 poziții!), care să reunească lista periodicelor (mai vechi şi mai recente) de circulație națională sau locală, cu cele mai prestigioase volume de etnografie şi folclor (cataloage, dicționare, lexicoane, antologii, monografii, tipologii), cu integrarea muzeelor şi colecțiilor şi cu relevarea formelor şi modalităților de „valorificare a artei populare şi creației artistice tradiționale", se articulează ca un veritabil instrument de lucru de cea mai elevată calitate ştiințifică. Un indice de nume şi unul de localități întregesc acest volum, conferindu-i rigoare şi credibilitate.

Mai presus de orice, această carte are însă meritul fundamental că reuşeşte să transcendă neajunsul de a vorbi despre trecut la timpul prezent. Cu alte cuvinte, să „rupă tăcerea" muzicii despre care se vorbeşte dar care nu se mai aude. Muzica mută a doinelor, cântecelor şi jocurilor, tezaurizată în muțenia arhivelor de folclor şi în colecțiile de referință, va mai aştepta, cuminte, până ce va fi redescoperită şi readusă la cinstea cea dintâi la care a fost ridicată, cândva, de țăranul român.

Radioul public și jazz-ul

Florian LUNGU

Dintre toate mass media, fie ele scrise ori audio-vizuale, Radioul public se situează incontestabil pe primul loc în privința reflectării / promovării muzicii de ***jazz*** ca artă a creativității spontane şi totodată a măiestriei interpretative. Dacă la nivelul radiourilor private, ***jazz-ul*** este ca şi inexistent, în schimb **Societatea Română de Radiodifuziune** se întrece pe sine în a oferi melomanului un generos număr de minute în eter, plus o integrare a ***jazz-ului*** în formulele concertistice live şi în spațiile de înregistrare în studiourile proprii de înaltă condiție tehnică, deservite de recunoscuți profesionişti într-ale sound-ului. Iată o constatare ce nu lasă nici un loc îndoielii, atâta timp cât subsemnatul – un simplu realizator pensionar – realizează doar el însuşi, în fiecare lună, peste patruzeci de emisiuni (fiecare în durată de treizeci până la nouăzeci de minute, cele mai multe de şaizeci de minute) pentru **Radio România Cultural** şi **Radio România Actualități**! Dar în acelaşi timp o atenție aparte este acordată ***jazz-ului*** (şi „fratelui" său întru expresie ***blues-ul***) în programul postului **Radio România Muzical**. Compartimentul sonor care ne interesază se regăseşte deopotrivă în unele emisiuni şi rubrici găzduite de postul **Bucureşti FM**, câteodată de **Radio3net Florian Pittiş**, **Radio România Internațional**, precum şi, sporadic, de către **studiourile teritoriale** de la Cluj, Constanța, Craiova, Iaşi, Reşița, Tg. Mureş, Timişoara, Braşov...

Nicolas Simion

Vorbind despre emisiuni specializate, să le menționăm pe cele intitulate „Jazzy Hour", „Nocturn Jazz", „Midnight Blues", „Jazz în weekend", „Colecția de jazz" (difuzate de **România Muzical)**, „Jazz pe româneşte", „Jazz Lexicon", „Album de colecție" (**România Cultural**), rubrica „Aur în fonoteca Jazz" cuprinsă în „Nocturnele RRA" de joi, ele însele purtătoare de jazz şi blues (**România Actualități**), „Jazz cu Usi Mendea" (**Bucureşti FM**), plus referiri de gen prilejuite de diverse evenimente – toate acestea fiind semnate de Daniela Nicolae, Cristian Marica, Liviu Zamora, Viorel Grecu, Marina Nedelcu, Berti Barbera, Mirela Stoenescu, Maria Monica Bojin, Constantin Usi Mendea, Ioana Mărculescu, Maria Balabaş, Anca Romeci şi... subsemnatul. De relevat atît de interesanta „Stagiune de jazz" organizată în parteneriat cu **România Cultural** la **Teatrul ACT**, prezentată de Cristian Marica.

Să nu uităm însă că între formațiile de elită ale **Societății Române de Radiodifuziune** se impune Big band-ul Radio care activează neîntrerupt de mai bine de o jumătate de secol.

Maeştri marcanți, dirijori şi compozitori precum Sile Dinicu, Cornel Popescu, Ion Cristinoiu, în ultimele decenii Ionel Tudor au asigurat de la pupitrul şefului de formație un contact nemijlocit cu publicul de concerte, în paralel incluzând în patrimoniul fonotecii sute de înregistrări de jazz, muzică pop, muzică de estradă. Acestora li s-au adăugat colaborări la emisiuni de televiziune şi participări la festivaluri. Prin ani, în Big band-ul Radio s-au afirmat personalități interpretative de seamă, instrumentişti improvizatori valoroşi – unii dintre ei şi orchestratori, compozitori – printre care saxofoniştii Dan Mîndrilă, Bebe Prisada, Micky Ampoițan, Peter Wertheimer, Micky Ştefănescu, Alin Constanțiu, Dan Ioniță, Cristian Soleanu, Nicu Tănase, Cristian Teodorescu, trompetiştii Nelu Marinescu, Petre Căplescu, Ion Păun, Adrian Iliescu, Emil Bîzgă, tromboniştii Corneliu Meraru, Nicu Farcaş, Cornel Oancea, Vali Dogaru, Adrian Cojocaru, pianiştii Gicu Koffler, Sile Dinicu, George Natsis, Ionel Tudor, Mircea Tiberian, ghitariştii Sandu Avramovici, Florin Ochescu, Marian Georgescu, bass-iştii Costel Stangaciu, Dan Dimitriu, Gabi Popescu, Eugen Tegu, bateriştii Doru Danciu, Ion Cristinoiu, Marian Toroimac, Tudi Zaharescu. În discografia acestui ansamblu figurează albumele „The House Is Rocking", „Radio Big band Boogie", „Jazz pe româneşte". Emisiunea „Jazz pe româneşte", realizată live şi transmisă în direct odată pe lună de **Radio România Cultural** din Studioul „Alfred Alessandrescu", se bucură de prezența permanentă a Big band-ului Radio ca gazdă primitoare pentru diverşi muzicieni invitați, între care pianiştii Mircea Tiberian, Petrică Andrei, Andrei Tudor, Alex

Pădureanu şi titularii George Natsis, Ionel Tudor, saxofoniştii Garbis Dedeian, Nicolas Simion, Cristian Soleanu, Cătălin Milea, trompetiştii Emil Bâzgă, Sebastian Burneci, Silviu Albei, Quartetul „Trombonissimo”, ghitariştii Alex Man, Sorin Romanescu, bass-iştii Laurenţiu Horja, Adrian Mircea Flautistu, Michael Acker, bateriştii Vlad Popescu, Laurenţiu Zmău, vocalistele Aura Urziceanu, Anca Parghel, Luiza Zan, Nadia Trohin, cântăreţul de blues Mike Godoroja şi al său „Blue Spirit”, grupul vocal „Jazzappella” şi alţii. Şi la pupitrul Big band-ului s-au perindat mai mulţi dirijori invitaţi, între care a strălucit regretatul mânuitor al baghetei, compozitor şi aranjor german de origine română Peter Herbolzheimer.

Sala Radio (Studioul T 4) a oferit nu odată ambientul propice receptării mesajului diferiţilor artişti şi diverselor formaţii de jazz, între care, mai recent, grupul Iordache, tunisianul Anouar Brahem - interpret la instrumentul oud, Trio-ul pianistei japoneze Hiromi Uerhara, bass-iştii Anthony Jackson (SUA), Jack Bruce (Scoţia) etc. În data de 2 decembrie 2001, în Sala Radio s-a derulat cel mai amplu concert de jazz ce a avut loc vreodată la noi, cel intitulat „Johnny Răducanu – 70 de ani de jazz în România”, cu participarea majorităţii exponenţilor autohtoni ai genului.

Istorie şi muzică

Lansarea oficială a cărţii "*Un Omagiu Regal pentru România Adus de Stră-Nepotul MS Regele Ferdinand, A.S.R. Prinţul Paul al României*" a avut loc la reşedinţa din Bucureşti a A.S.R. Prinţul Paul de România şi a Prinţesei Lia.

După mai bine de cinci ani de muncă asiduă de documentare şi de redactare, volumul a fost tipărit în condiţii impecabile, are 326 pagini color şi cuprinde peste 900 de fotografii, documente şi scrisori în facsimil din colecţia sa privată. Toate au fost prezentate pentru prima data cu această ocazie. Cartea este un document istoric veritabil de o inestimabilă valoare şi este dedicată victoriei obţinute anul acesta în justiţie: tatăl său Prinţul Carol Mircea al României a fost recunoscut ca fiu legitim şi moştenitor legal al M.S.R. Carol al II-lea.

Corina Chiriac, Alin Oprea

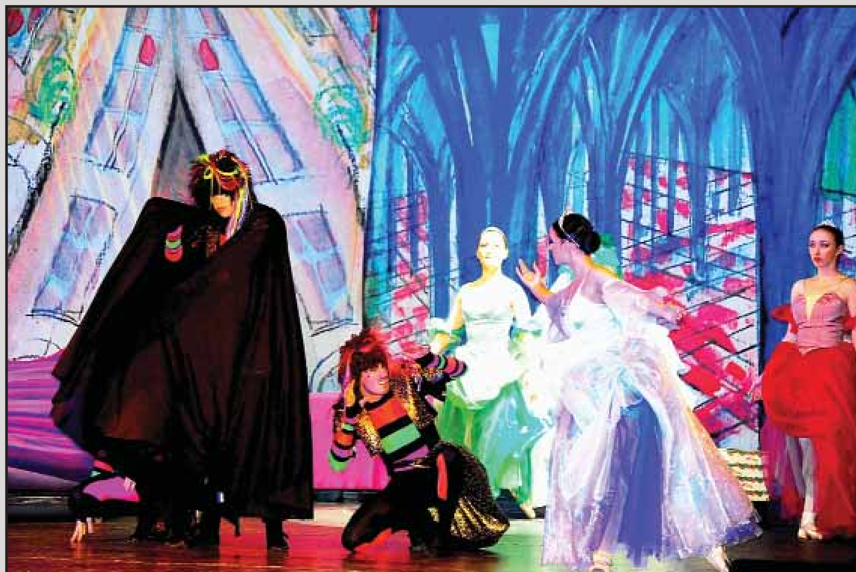
"*Sunt documente şi ilustraţii pe care eu le-am moştenit şi care nu au fost prezentate niciodată*" - a spus ASR Prinţul Paul, "*am poze pe care nimeni nu le-a văzut, scrisori de la familia Hohenzollern. (…) Am ultima scrisoare a Reginei Maria, poze din tinereţea ei, scrisori private ale lui Ferdinand după ce a fost exilat de Brătianu. Sunt fotografii cu sigilii regale, paşaportul diplomatic al Regelui Carol al II-lea, fotografii cu personalităţi din diverse ţări, cu ambasadori, premieri, prinţese, prinţi, regi. Am pus în carte şi articole sau declaraţii din ziarele vremii, care elogiază iubirea de la Casa Regală dintre Prinţul Moştenitor Carol al României şi Prinţesa Ioana Valentina, cunoscută Lambrino*". La lansarea acestui volum au fost prezenţi şi invitaţi din lumea muzicii: Corina Chiriac, Felicia Filip şi Cristian Mihăilescu, Raluca Tănase (Bambi) sau Alin Oprea (Talisman). „*Consider că mi-am luat un angajament atunci când am scris această carte. Am moştenit arhivele regale şi am considerat că trebuie să le protejez. Când însă s-a născut fiul nostru, perspectivele s-au schimbat şi am realizat că este de datoria mea să împărtăşesc istoria reală cu poporul român!*" - a declarat A.S.R. Prinţul Paul de România. "*Personalitate cu adevărat romantică a secolului XIX şi generoasă protectoare a artelor, Regina Elisabeta I a României, Carmen Sylva, găzduia la Castelul Peleş serate la care invitaţii erau scriitori, artişti şi muzicieni de prestigiu, unul dintre favoriţi fiind George Enescu*" – se menţionează în acest prim volum care descrie începutul istoriei Familiei Regale până în 1940. Scrisorile adresate de către marele compozitor Regelui Carol al II-lea sunt de o valoare inestimabilă.

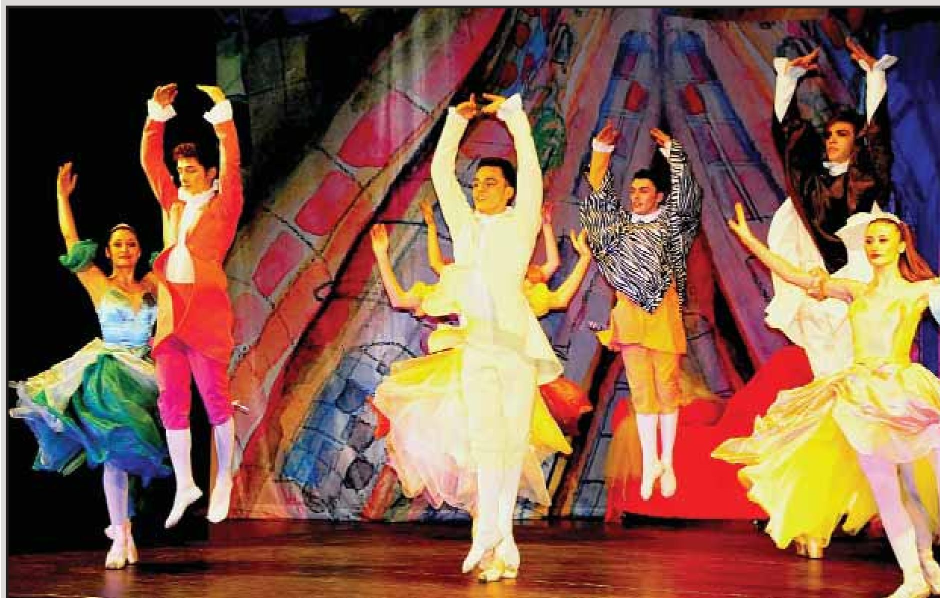
(Text şi foto: **Oana Georgescu**)

Baletul "Frumoasa din pădurea adormită"

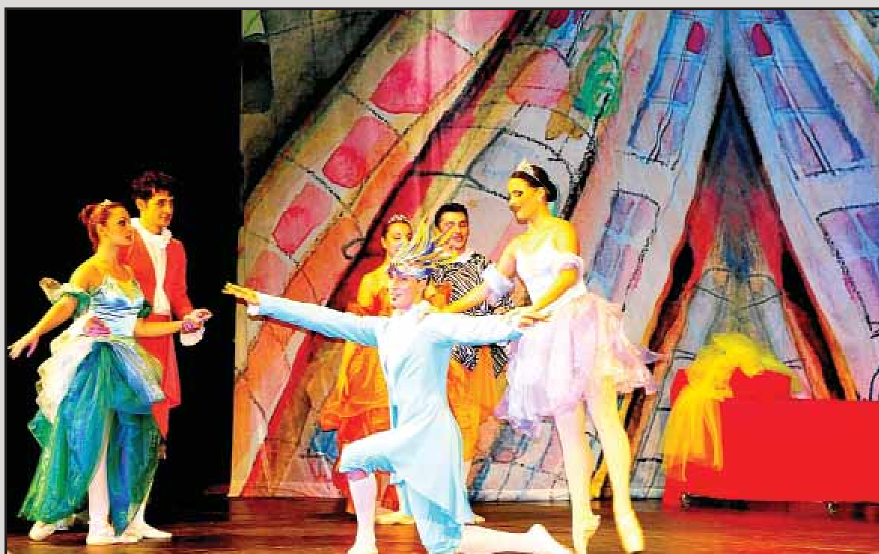
Oana GEORGESCU

Sala Giuleşti a Operei Comice pentru Copii a găzduit premiera baletului "Frumoasa din pădurea adormită", în regia şi coregrafia lui Mihai Babuşka. După ce a regizat, a semnat coregrafii sau adaptări coregrafice pentru numeroase titluri celebre de balet clasic, pentru fostul mare balerin acest titlu este tot o premieră. Din distribuție fac parte: Valentino Tiron (povestitorul) şi tinerii şi talentații balerini Alice Birjovanu, Alexa Corneanu, Andreea Soare, Claudia Iagăr, Sabina Chirilă, Cristina Babalac, Andy Ardeleanu, Robert Ştefu, Daniel Manea, Mihai Pricope, Andrei Dogaru, Ionuț Birjovanu, Octavian Iuga. Mihai Babuşka a pornit de la coregrafia clasică a îndrăgitului spectacol de balet, dar producția a fost restrânsă ca durată şi adaptată micilor spectatori. Asistent maestru de balet este Cătălin Caracaş, solist şi maestru de balet al Operei Naționale Bucureşti. Libretul baletului este o combinație reuşită între basmul tradițional, baletul clasic şi filmul de desene animate al lui Disney, iar coloana sonoră este asigurată de Alexandru Istrate, care a creat un colaj între muzica lui Ceaikovski şi banda sonoră a celebrului film de animație. Decorurile şi costumele sunt semnate de scenograful Viorica Petrovici, nominalizată în 2012 la premiile César, pentru filmul „La source des femmes", în regia lui Radu Mihăileanu. În această stagiune, la Opera Comică pentru Copii s-a jucat şi Baletul de Buzunar "Pygmalion", o adaptare după George Bernard Shaw, în regia şi coregrafia aceluiaşi Mihai Babuşka.

Cel mai nou spectacol al Operei Comice pentru Copii a fost deja solicitat şi în țară, primele reprezentații urmând a avea loc la Satu Mare, Bistrița, Piteşti şi Botoşani, iar Baletul de Buzunar "Pygmalion" se va juca la Târgovişte. Ansamblul Operei Comice condus de Directorul Fondator Smaranda Oțeanu Bunea a fost distins anul acesta cu Premiul de Popularitate acordat de Forumul Muzical Român şi a cucerit două Mari Premii (Special Award for The Best Show "The Magic of Music" şi Appreciations Award) în India şi Sri Lanka. Turneul efectuat în ianuarie a avut loc cu ocazia celei de-a XII-a ediții a International Childerns Festival of Performing Arts 2013 cu tema "*One World for Childern*". (Foto: Mădălina Ştefănescu)

Premiile Muzicale Radio România – XI

Dan CHIRIAC

După experimentul straniu de anul trecut, când decernarea premiilor s-a efectuat la Teatrul de Operetă (!), s-a revenit firesc la Sala Radio (din păcate slab populată); de remarcat că din titulatură lipseşte vocabula Actualităţi, prezentă în anii trecuţi. Gala de decernare a durat mai bine de 3 ore, prezentată fiind de Ilinca Goia şi Marius Manole, actori ai Teatrului Naţional „Ion Luca Caragiale", prea puţin familiarizaţi cu lumea muzicii pop, şi a fost transmisă în direct la Radio România Actualităţi, Radio România Internaţional şi pe TVR 1, coproducător al evenimentului (regizor Ion Duma). Au fost înmânate artiştilor premiaţi 20 de statuete atractive, creaţii originale din sticlă şi cristal cu încrustaţii de argint, purtând semnătura artistului plastic Ioan Tămâian,

Holograf

Au fost nominalizaţi 36 de artişti şi formaţii, 20 de cântece şi 11 albume pentru trofeele oferite de postul public de radio, răsplătind cele mai importante performanţe înregistrate în 2012 în muzica românească pop, pop-dance, folk şi pop-rock: lansările de single-uri, albumele şi videoclipurile, concertele, turneele de anvergură, hiturile, prezenţele în festivaluri şi topurile autohtone şi internaţionale, atenţie acordându-se în special pieselor difuzate la principalul post public de radio. Acestea au fost evaluate de juriul de specialitate alcătuit, după tradiţie, din jurnalişti ai Redacţiei Muzicale, realizatori, reporteri şi colaboratori permanenţi ai SRR: Gabriel Marica, Titus Andrei, Ştefan Naftanailă, Bogdan Pavlică, Mihai Elekeş, Mihai Cosmin Popescu, Georgeta Cernat, Cristi Marica, Robert Ionescu, Camelia Banţa, Nicolae Gagiu, Patricia Jipescu, Dora Vişan, Florin Silviu Ursulescu, Liviu Zamora, Andrei Partoş, Octavian Ursulescu şi coordonatoarea proiectului, Gabriela Scraba.

Pe scena de concert, impresionant decorată cu echipamente video moderne ale TVR, au urcat rând pe rând, pentru prestaţii live, artişti de toate vârstele şi din toate genurile, de la pop-dance la folk, pop si pop-rock: Andra şi What's Up împreună cu trupa Zero, Keo şi Mircea Baniciu, Holograf, Connect-R, Zoia Alecu, Poesis, Direcţia 5, Vunk şi Ştefan Stan şi Mădălina Cernat (13 ani), iar seara s-a încheiat cu un recital susţinut de Ştefan Bănică - acompaniat de The 50-'s şi Rock'n Roll Band. Au lipsit de pe scena Galei Loredana, aflată în turneu naţional, Marius Moga şi Smiley, aflaţi în S.U.A. Au fost acordate si trei premii speciale: cel pentru artistul cel mai difuzat la Radio România în anul 2012 şi două trofee de excelenţă - compozitorului şi omului de radio şi televiziune, Paul Urmuzescu, la 85 de ani, aceeaşi vârstă cu cea sărbătorită de radioul public în acest an, precum şi interpretei Angela Similea, care a fost ovaţionată în picioare la scenă deschisă, aplaudată minute în şir, după interpretarea cântecului "Un albastru infinit", în semn de preţuire a unei cariere excepţionale, pusă în slujba publicului iubitor de muzică românească de valoare. A fost singura (!) reprezentantă a muzicii uşoare, altă dată cel mai difuzat stil pe undele postului public.

Titus Andrei, Angela Similea

fotot: Alexandru Dolea

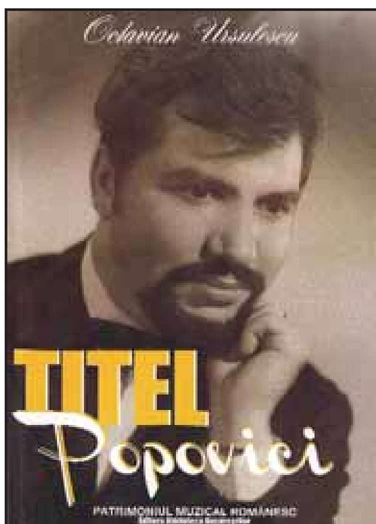
Premiile au fost înmânate de invitaţii Galei, interpreţi şi compozitori, personalităţi ale vieţii muzicale: Mădălin Voicu, George Natsis, Paula Seling, Elena Cârstea, Alexandra Ungureanu, Mihai Pocorski, Ducu Bertzi, Cristian Faur, Vasile Şeicaru, Ovi Cernăuţeanu şi Noni Razvan Ene, dar şi de realizatorii de emisiuni muzicale şi jurnalişti de la Radio România: Titus Andrei, Bogdan Pavlică, Eugen Rusu, Mihai Cosmin Popescu, Dora Vişan şi Gabriela Scraba – realizatoarea evenimentului, şi Ovidiu Miculescu, Preşedinte-Director general al Radio România.

Câstigătorii trofeelor celei de-a XI-a ediţii sunt: 1. Cel mai bun debut al anului 2012 - ŞTEFAN STAN 2. Premiul Radio România Junior - MĂDĂLINA CERNAT 3. Cel mai bun mesaj - cântecul „ACASĂ", KEO & MIRCEA BANICIU 4. Cel mai bun cântec pop-rock - „O FATĂ CA EA" – DIRECŢIA 5 5. Cel mai bun cântec folk - „PRINTRE LUPI", ZOIA ALECU 6. Cel mai bun cântec pop-dance - „DEAD MAN WALKING", SMILEY 7. Cântecul anului 2012 - „VARA NU DORM", CONNECT-R 8. Cel mai difuzat artist la Radio România - HOLOGRAF 9. Cel mai bun album folk „CREANGA DE AUR", POESIS 10. Cel mai bun album pop-rock - „NU SCAPĂ NIMENI!", VUNK 11. Cel mai bun album pop - „ALTCEVA", ŞTEFAN BĂNICĂ 12. Cel mai bun artist folk - POESIS 13. Cel mai bun artist pop-rock - VUNK 14. Cel mai bun artist pop-dance - ANDRA 15. Cel mai bun compozitor - MARIUS MOGA 16. Cel mai bun interpret - ŞTEFAN BĂNICĂ 17. Cea mai bună interpretă - LOREDANA 18. Artistul anului 2012 - ŞTEFAN BĂNICĂ.

Moştenirea lui Titel

Ortansa FRONEA

Ce rămâne în urma unui muzician de talia lui Titel Popovici, înafara sutelor de melodii din kardex-ul radio, filmărilor TV, diplomelor, miilor de partituri, articolelor elogioase, medaliilor, fotografiilor dragi? Multe: amintirea colaboratorilor şi a sutelor de elevi pe care i-a pregătit în postura de dascăl, a spectatorilor care l-au aplaudat în postură de

Alina Mavrodin

dirijor sau de pianist la concerte. Şi mai ales iubirea fără limite a unei femei credincioase, soția sa Ecaterina "Mimi" Popovici, care îi pune zilnic o floare la mormânt şi care mărturisea că de ziua ei Titel o vizitează în vis şi-i cântă o melodie... Bănuim că "Iubirea noastră nu are apus", superbul cântec încredințat Ancăi Parghel şi gravat şi pe monumentul funerar. Ei bine, tuturor celor de mai sus li se adaugă acum şi o cuprinzătoare carte de 248 de pagini, apărută în colecția "Patrimoniul muzical românesc" (precedentele: Temistocle Popa, Paul Urmuzescu, Cornel Fugaru, Alexandru Jula) a Editurii Biblioteca Bucureştilor. Colecția, după cum se ştie, a fost inițiată de fostul director al Bibliotecii Metropolitane, dr. Florin Rotaru, şi sperăm să nu fie abandonată de noua conducere. Înafara reperelor biografice, a unei substanțiale colecții de fotografii, partituri şi afişe, volumul reuneşte amintiri şi considerații ale celor care l-au cunoscut şi apreciat. Parte din ei a fost prezentă la lansarea de la Bucureşti, urmând ca o a doua să aibă loc, firesc, la Iaşi, acolo unde Titel Popovici a trăit şi a activat, ca nume de referință al spațiului moldav pentru muzica uşoară, jazz sau romanță.

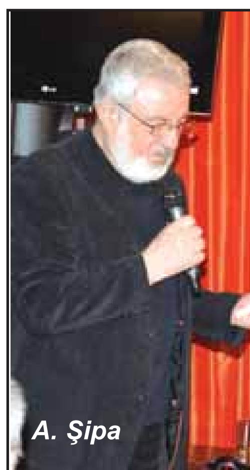

Carmen Rădulescu

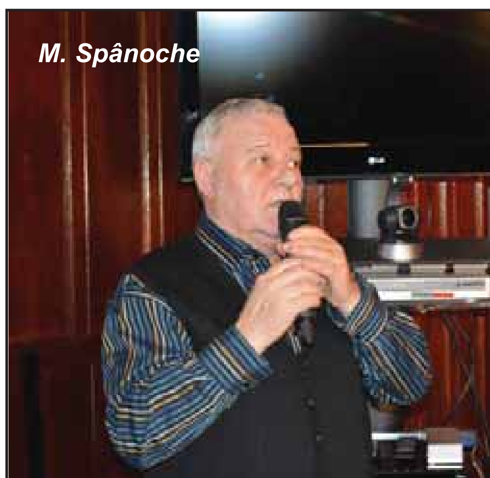
Ca la toate aceste lansări, o emoție puternică a plutit în atmosferă, întreținută nu numai de amintirile comune, dar şi de revederile prilejuite, tot mai rar, de asemenea eveni-mente. S-au revăzut perso-nalități care au însemnat şi înseamnă mult pentru genurile amintite, toți evocând aparta-mentul din Iaşi al muzicianului, unde doamna Mimi îi primea cu cele mai bune plăcinte din lume. De pildă, reputații oameni de televiziune, radio şi producție artistică Dumitru Moroşanu şi Octavian Iordăchescu (îi cităm împreună, fiindcă şi azi sunt umăr lângă umăr în conducerea companiei artistice Mondo Film, reprezentate la lansare şi de Ada Vertan) au fost alături de Titel încă din junețe (cel de-al doilea a şi cântat, la baterie, în formația sa!), până la ultimele concerte. Moroşanu la un moment dat i-a fost un fel de rival, dirijând o altă orchestră, până când toată lumea a acceptat supremația profesionalismului incontestabil al lui Titel. Amintirile celor doi, din carte, sunt edificatoare, aşa cum amuzantă este relatarea interpretului George Enache, care a provocat haz la lansare: la un concurs de angajare la un ansamblu, Moroşanu îl acompania la pian din fosă, dându-i şi replicile vocale! Enache a fost doar unul din artiştii care-i datorează enorm, nu numai prin prisma pieselor încredințate, dar mai ales a şlefuirii înzestrărilor native în "laboratoarele Titel" de la Şcoala de arte din Iaşi, care azi poartă numele compozitorului. Mulți deapănă în volum amintiri calde, iar dintre ei a venit la lansare şi Carmen Rădulescu: adolescentă fiind, venea de la Oneşti la pregătire cu mama ei, nu o dată înnoptând

Cornel Constantiniu, Dorin Atanasiu

G. Oprea, D. Ardelean, G. Enache, V. Enăchescu, A. Păduraru, Fl. Rotaru

în casa mentorului său. Studentă la la acea dată fiind, la Matematică, Alina Mavrodin a fost "descoperită" târziu de Titel, colaborarea lor fiind legată de festivalul de la Mamaia. Peste ani aveau să se reîntâlnească însă la festivalul "Crizantema de aur" de la Târgovişte, unde Alina Mavrodin şi soţul ei, Teodor Vasiliu, conduc puternicul trust ArtPress. Cel de-al doilea a fost ani de zile prezentator al festivalului şi i-a consacrat lui Titel multe pagini în impresionanta sa monografie dedicată festivalului romanţei româneşti. Mai mult, compozitorul intenţiona ca pentru una din ediţii să realizeze un recital de autor cu Alina Mavrodin, dar n-a mai apucat... Aşa cum n-a mai reuşit să pună în practică un alt proiect al său, acela de a-l face să-i cânte o romanţă pe charismaticul prezentator de azi al "Crizantemei", actorul Adrian Păduraru. Evocările legate de festivalul de la Târgovişte au continuat în luările de cuvânt ale altor muzicieni implicaţi în manifestare: dirijorul Voicu Enăchescu, membru în juriu, şi compozitorul Dan Ardelean, şeful orchestrei de acompaniament, care nu o dată i-a cedat lui Titel locul la pian. Pianist şi orchestrator redutabil, Titel Popovici a fost preţuit de tânăr de legendarul Sile Dinicu, care l-a invitat

A. Şipa

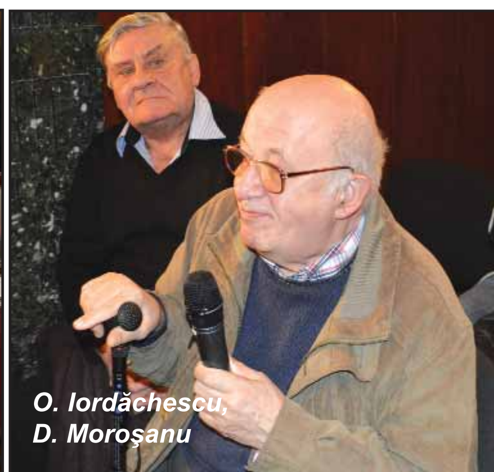

M. Spânoche

în orchestra Radiodifuziunii la festivalurile de la Mamaia şi la "Cerbul de aur"; mai mult, a ţinut să-i fie şi naş de cununie. La acest eveniment a fost martor unul din soliştii preferaţi ai compozitorului, Cornel Constantiniu, care a ţinut să fie şi acum de faţă, în ciuda problemelor de sănătate. N-au lipsit Dorin Anastasiu şi Marian Spânoche, Marcela Natsis (soţia lui George Natsis a luat cartea pentru a le-o înmâna Angelei Ciochină şi Doinei Moroşanu), precum şi câţiva reprezentanţi ai postului public de radio: Florin-Silviu Ursulescu, Olivia Sima (care a realizat o frumoasă emisiune în direct, pentru străinătate, cu Mimi Popovici în studio), Marian Stere, Bogdan Pavlică, acesta din urmă coleg cu Titel în câteva jurii muzicale. Despre activitatea pe tărâmul jazz-ului a vorbit Alexandru Şipa, care i-a şi conferit de altfel cândva o distincţie importantă pentru excelenţa activităţii sale.

Fl. Rotaru, Mimi Popovici

O parte din colaboratorii şi prietenii lui Titel au fost la lansarea de la Bucureşti, alţii, mai numeroşi probabil, vor veni la Iaşi. Meritoriu efortul organizatoric depus din partea BMB de Florin Preda. Dar dincolo de asta, important este că volumul poate fi lecturat pe internet, în toată lumea, şi că toţi cititorii pot reasculta cele 21 de cântece gravate pe CD-ul ce însoţeşte cartea. Cum spune un şlagăr al lui Titel, cântat de Aura Urziceanu, cartea lui Octavian Ursulescu este un nostalgic "Album de amintiri"... (Foto: Daniel Ciobanu)

O. Iordăchescu, D. Moroşanu

Reîntâlniri

Platourile de filmare sunt locurile unde vedetele muzicii au ocazia să se întâlnească, să schimbe impresii, să facă proiecte pentru colaborările viitoare, indiferent de genul în care s-au afirmat. Unul din „colecționarii” de asemenea

imagini este Gabriel Dorobanțu, care ne face şi pe noi părtaşi ai bucuriei reunirii atâtor capete încoronate (artistic). În prima

imagine el îi are alături pe Mioara Velicu, Nicoleta Voica, Marcel Pavel, Monica Anghel, Gheorghe Turda. În cea de-a doua îl însoțesc Dan Helciug, Gh. Turda, Andra, Monica Anghel, Iuliana Tudor, Marcel Pavel, Nicoleta Voica, Nicolae Botgros, Matilda Pascal Cojocărița, Mioara Velicu, Constantin Enceanu.

În ritmuri de toacă

Oana GEORGESCU

Cea mai spectaculoasă reuniune a începutului de sezon a fost prezentarea colecțiilor “Tarabostes” şi “Nomad”, semnate de binecunoscutul designer Liza Panait. Invitații speciali, Ovidiu Lipan Țăndărică pentru colecția “Tarabostes” şi Rona Hartner pentru colecția “Nomad” au asigurat coloana sonoră a acestui inedit spectacol.

Cei aproape 600 de invitați a fost încântați şi au aplaudat minute-n şir defilarea celor peste 90 de piese ale

O. Lipan Țăndărică, R. Hartner, L. Panait

colecțiilor Lizei Panait. Aşa cum ne-a obişnuit la fiecare prezentare, Liza Panait aduce ceva inedit, iar de această dată a unit într-un singur spectacol două trend-uri diferite. *“Am conceput un spectacol cu totul deosebit, grandios, care să omagieze arta tradițională ce mi-a fost sursă de inspirație în toți aceşti ani”* - ne-a mărturisit Liza Panait. *“Am plecat din antichitate, de la geți şi daci, cu femeile lor dârze, dar cochete în acelaşi timp şi am ajuns la lumea nomadă, plină de culoare şi exotism. Am prelucrat aceste*

O. Lipan Țăndărică

trend-uri pentru a le aduce la stilul actual. Sunt convinsă că tot mai multe femei din România se vor inspira din trend-urile tradiționale”. Introducerea în atmosfera antică a fost făcută desăvârşit de Ovidiu Lipan Țăndărică printr-un solo de toace, la un sofisticat şi impresionant instrument, operă a cunoscuților artişti Victoria şi Marian Zidaru şi care a necesitat nu mai puțin de 3 zile pentru montare şi acordare. *“Când am auzit de proiectul Lizei, am vrut să aduc pe scenă ceva deosebit, nu doar coloana sonoră cu sonorități antice. Solo-ul cu toace m-a solicitat foarte mult , dar cred ca a avut efectul scontat”.* Şi colecția “Nomad”, izvorâtă din trend-ul preferat al creatoarei, a avut parte de o coloană sonoră de excepție, interpretată live de actrița Rona Hartner. De altfel ea a fost şi “*mireasa roşie*” a colecției. *”Am profitat de faptul că eram în țară şi am acceptat cu bucurie invitația Lizei, ale cărei creații le iubesc atât de mult. M-am simțit minunat pentru că am putut fi şi actriță şi cântăreață şi model în acelaşi timp”* - a spus Rona.

De-a lungul celor peste 20 de ani de activitate, Liza Panait a transformat prezentările de modă în spectacole muzicale în adevăratul sens al cuvântului, Beatrice Rancea şi Felicia Dalu fiind regizorii acestora. Au urcat pe scenă artişti precum Gheorghe Dinică, Gheorghe Zamfir, Dumitru Fărcaş, Aura Urziceanu, Nelu Ploieşteanu şi George Udilă şi tarafurile sale, Monica Anghel, Maria Teslaru, Marius Mihalache. (Foto: Sebastian Oros)

Oldies, but goodies

Casandra MARCU

Cândva, la nr. 127 de pe strada Mihai Eminescu era un cinematograf mic şi cochet, „Viitorul”, frecventat de toată lumea din cartier. După 1990 cinematografele mici au dispărut, un timp a funcționat acolo un sediu

al Universității Ecologice, după care s-a transformat în clubul Wings, care azi se cheamă Modern. Dar nu clubul e subiectul articolaşului de față, ci inițiativa extraordinară a trei tineri – Paul Breazu, Cătălin Matei şi Vlad Stoica (ei să fie DJ-ii Batiscaf, Sillyconductor şi Coughy, de care scrie elogios „Cațavencii”?). Proiectul celor trei, de mare ecou în „clubbing”-ul bucureştean actual, se cheamă „Discotecă”, aşa, ca pe vremuri. În cadrul spectacolelor se dansează pe muzica anilor ’70 - ’80 şi are loc un recital al unei vedete legate de acei ani (anterior au cântat Silvia Dumitrescu şi Marina Florea, se “încălzeşte” Adrian Daminescu). Cea mai recentă apariție, se senzație după cum relatează presa şi martorii oculari, a fost cea a Marinei Voica, aplaudată în delir de peste 800 de spectatori, mulți rămânând pe dinafară! Artista a interpretat 12 cântece, între care compozițiile proprii „Într-un colț de cafenea”, „O căsuță la marginea satului”, „Apartament 23”, un potpuriu rusesc, o melodie spaniolă, „Fată frumoasă” de Ileana Toader şi, fireşte, versiunea românească, pe versuri proprii, a hit-ului formației Pulp, „Common People”, care a produs o adevărată isterie în rândul publicului. Cu această ocazie, Marina Voica a povestit cum în 1996 s-a dus special la concertul Pulp de pe Wembley Arena, ca fan oficial al trupei! S-a mai lansat „Gazeta Reforma”, s-a cântat, s-a dansat într-o atmosferă super-civilizată, specificul serii triind publicul, între care s-au aflat şi fostul preşedinte al TVR, regizorul Tudor Giurgiu, sau solista Maria

Radu. Ce interpret din generația actuală ar putea să evolueze „live” aproape o oră, cu un asemenea succes? Valoarea desfide trecerea timpului, iar tinerii, spre bucuria noastră, s-au cam săturat de făcăturile muzicale „din butoane”, vor muzică de calitate, artişti adevărați. Jos pălăria, Marina Voica!

Drăghici redescoperit

Melania BRUDAŞCU

Ce şi cât mai ştiu tinerii de azi despre Constantin Drăghici, artist cu o popularitate uriaşă înainte de a pleca din țară cu mai bine de patru decenii în urmă? Poate unii cunosc superbul cântec “A căzut o frunză-n calea ta”, dar câți ştiu că este compus şi lansat de el? Televiziunile şi posturile de radio ignoră total valorile consacrate, iar Drăghici s-a repatriat de peste două decenii... Ce părere o avea cel care la un moment dat a cântat şi la Teatrul de Operetă despre muzica difuzată în exces şi popularizată de mass-media? Bănuim ce tristețe îl încearcă... Din fericire, mai există oameni de gust, între ei fiind interpreta Ioana Sandu, care intenționează să editeze un album cu compozițiile maestrului şi să se prezinte la festivalul de la Mamaia cu o primă audiție a acestuia. Deocamdată a reuşit să

I. Sandu

înregistreze cinci cântece compuse de Constantin Drăghici: “Doi prieteni” (versuri Şt. O. Iosif), “La jumătatea vieții” (Aurel Felea), “Mint” (Aurelian Udrişte), “Toamnă perversă” (Ion Minulescu), “De nebun ce eram” (versuri C. Drăghici), acesta din urmă în duet cu autorul. Beneficiind de colaborarea cu un orchestrator de mare valoare, Francisc Reiter, au rezultat adevărate bijuterii muzicale, pe care vă invităm să le ascultați pe internet şi în emisiunile Mădălinei Ion de la Radio 3net “Florian Pittiş”. Felicitări, Ioana Sandu, pentru readucerea în prim-plan a unui muzician legendar!

Flash

Mihai ANTON

ŞTEFAN BĂNICĂ. După succesul înregistrat cu piesa “**Ce e dragostea?**”, featuring **Marius Moga**, **Ştefan Bănică** lansează un nou single de pe albumul “**Altceva**”, cântecul “**Alerg printre stele**”, o altă colaborare inedită, de această dată alături de Pacha Man, în stil reggae. Noul single a fost ales dintre cântecele de pe cel mai recent disc al său şi cu ajutorul celor peste 215.000 de fani de pe pagina de facebook a artistului, unde au putut vota cântecul lor preferat de pe album. Albumul “**Altceva**”, de pe care au fost promovate până în prezent 3 single-uri – “**Nu e prea târziu**”, “**Ce e dragostea?**”, “**Noaptea de Crăciun**” - a fost deja premiat, la cinci luni de la lansare, fiind desemnat “**Cel mai bun album pop al anului 2012**” la **Gala Premiilor Muzicale Radio România**. Tot în cadrul aceleiaşi gale, **Ştefan Bănică** a câştigat categoria “**Cel mai bun interpret**” şi a obtinut trofeul “**Artistul Anului 2012**”.

PEPE. “Iubire interzisă“ este cel mai nou single pe care Pepe îl va promova în perioada următoare. Este cel de-al doilea extras de pe următorul album al artistului, după “Femei periculoase”. Piesa este parte integrantă din coloana sonoră a proiectului “Unplugged Passion”, noul concept de show, la care Pepe lucrează de ceva timp. Iubire interzisă” este un cover după “Dejame Ver”, piesa interpretată de Rosario Flores şi compusă de Fernando Illan şi Cachorro Lopez. Versurile sunt scrise chiar de Pepe: “Este o piesă de stare, sensibilă, despre tot ceea ce înseamnă dragoste imposibilă ... este şi o continuare şi un nou episod pe care foarte mulţi îl aşteptau de la mine după “O femeie cât o sută”.

MARIUS NEDELCU a înregistrat un cover special pentru fanii de pe pagina lui de Facebook. De data asta a ales o variantă proprie a uneia dintre cele mai cunoscute piese din ultimii 20 de ani: “The Scientist”, hitul lansat de Chris Martin şi colegii săi de la Coldplay in 2002. Este una dintre melodiile preferate ale lui Marius şi şi-a dorit să o adauge în showurile sale care conţin cover-uri după Adele, Michael Buble, Milow sau Amy Winehouse. Pe lânga asta, artistul are şi hiturile sale: “Rain”, “You”, “Slow it down” şi cel mai recent single al său, “Love is blind”.

ONE. O nouă formaţie îşi face apariţia pe piaţa muzicală din România, **ONE,** lansată **în** cadrul unui concert unic “**Angels to fly**”, unplugged cu piese originale, compuse special pentru această trupă, şi coveruri după piese celebre ale artiştilor internaţionali.

C.R.B.L şi RUBY. “Toată ţara” este atât un pamflet funny,

Sunrise Inc , Delia

creat de către C.R.B.L în stilul său efervescent, cât şi o piesă care va intra în playlisturile petrecerilor. “<Toată ţara> este o piesă anti-fiţă”, spune C.R.B.L. “Sunt fan C.R.B.L şi Simplu de când mă ştiu şi îmi doream foarte tare o colaborare cu el”, continuă Ruby.

CĂTĂLIN JOSAN lansează videoclipul piesei FLOORPLAY, cel de-al treilea single lansat de pe următorul sau album - Don’t Wanna Miss You. Locul de desfăşurare a acţiunii a fost cafeneaua-teatru Godot, un spaţiu perfect pentru a ilustra povestea clipului. Regizorul Alex Ceauşu a filmat relaţia dintre o vedetă, indiferentă şi arogantă (interpretată de Cătălin) şi asistenta acestuia, îndrăgostită de cel care o tratează cu un aparent dispreţ. Vocea feminină a single-ului este asigurată de finalista primului sezon Vocea României -

Ştefan Bănică

Iuliana Puşchilă. FLOORPLAY este o piesă produsă de studioul suedez La Clique şi compusă de cunoscutul producător american Desmond Child. Cel de-al doilea album semnat Cătălin Josan, Don’t Wanna Miss You, a fost lansat în Republica Moldova pe 30 aprilie 2013 împreună cu “Jurnalul de Chişinău”, iar în scurt timp va fi lansat şi în România.

SUNRISE INC - feat DELIA. Sunrise INC alături de una dintre cele maiîbune voci, Delia, lansează single-ul şi videoclipul „Love Me”. *„Filmările au durat 5 zile in Spania plus încă o zi în Buftea. Am ales să lucrăm cu Alex Ceauşu pentru că este singurul care a înţeles ceea ce vrem. Noi credem că este cel mai bun videoclip al nostru de până acum”*, spune Silviu - Sunrise INC. „Love Me” este compus chiar de către Adi şi Silviu, cei doi componenţi ai trupei. *Când am terminat proiectul, ne-am dat seama că piesa are neapărat nevoie şi de o voce feminină, iar Delia a fost exact ceea ce trebuia” spune* Adi.

Mondo pop

Mihai ANTON

AGNETHA FÄLTSKOG – ABBA – lansează noul album solo "A". "Nu am crezut că voi mai cânta vreodată, dar după ce am auzit primele trei piese, nu am putut spune nu!" Cu aceste cuvinte, una dintre cele mai recognoscibile şi renumite voci ale muzicii din ultimii patruzeci de ani - Agnetha Fältskog – şi-a anunţat revenirea în lumina reflectoarelor. Blonda din componenţa ABBA revine cu un nou album, „A", precedat de primul single, „When You Really Loved Someone". Pentru acest material Agnetha a lucrat cu renumitul compozitor şi producător, nominalizat la Grammy, Jorgen Elofsson - responsabil pentru hituri Britney Spears şi Kelly Clarkson - şi aclamatul producător şi aranjor Peter Nordahl. Albumul conţine 10 piese.

Agnetha Fältskog

DEEP ZONE PROJECT. Cunoscuta trupă dance originară din Bulgaria, Deep Zone, sărbătoreşte 13 ani de la primul hit. În anul 2000, cei trei plecau la drum, având aceeaşi pasiune nebună de a realiza beat-uri care să binedispună iubitorii de muzică din întreaga lume. Pentru a-şi răsplăti fanii, Deep Zone vor lansa o piesă în limba bulgară, „Nikoi Drug" („Nobody Else"), o colaborare cu superstarul bulgar Krisko. Proiectul Deep Zone este unul dintre favoritele genului dance - club din Europa noului mileniu, primind nenumărate premii internaţionale şi concertând din ţara lor natală până în Londra, Portugalia şi chiar SUA şi China. Deepzone sunt: DJ Dian Solo, JuraTone (chitară), Startrax (clape) şi Nadia, voce.

R.E.M. celebrează 25 de ani de la lansarea albumului "GREEN". R.E.M. au cunoscut succesul global odată cu lansarea albumului „Green" în 1988, cel de-al şaselea material al trupei din Georgia, Statele Unite şi primul scos în colaborare cu casa de discuri Warner Bros. Albumul include câteva dintre piesele definitorii ale stilului trupei, printre care „Orange Crush", „Pop Song 89" sau „Stand". În plus, materialul a atras atenţia şi prin mesajul ecologic transmis. Pentru a celebra cei 25 de ani împliniţi de la lansarea albumului, R.E.M. vor lansa o ediţie deluxe a materialului „Green" care va include două discuri.

JASON MRAZ revine cu un videoclip cu totul special pentru single-ul „The Woman I Love". Regizat de Elliot Sellers, videoclipul este rezultatul unui concurs online fără precedent, prin intermediul reţelei de socializare Twitter, unde fanii artistului au fost invitaţi să răspundă la întrebarea „Ce semnifică pentru voi "The Woman I Love?". Concursul a generat peste 10.000 de răspunsuri, iar cele mai inspirate mesaje au fost folosite drept repere pentru realizarea conceptuală a videoclipului. Cu ocazia Zilei Îndrăgostiţilor, Jason a pregătit o surpriză plăcută tuturor fanilor săi, lansând un pachet video şi single cu piesa „The Woman I Love". Piesa face parte din albumul „Love Is A Four Letter Word".

FUN se pregătesc de turneu. Grupul american Fun a anunţat detaliile cu privire la turneul american în care se vor îmbarca în această vară, „Most Nights", împreună cu Tegan and Sara. Formaţia va da startul turneului pe data de 6 iulie în Toronto, având ultimul concert la sfârşit de septembrie. Astfel, fanii îşi pot asculta trupa preferată în săli din Detroit, New York, Denver, Los Angeles sau Dallas.

BRUNO MARS - videoclipul "When I Was Your Man". Talentatul cântăreţ a lansat un nou videoclip pentru single-ul „When I Was Your Man". Piesa este cea de-a doua extrasă pe single de pe albumul "Unorthodox Jukebox" lansat la finele lui 2012. Piesa este o baladă soul cu influenţe pop în care artistul vorbeşte despre renunţarea la dragostea unei foste iubite. Single-ul a fost lansat în Statele Unite pe data de 15 ianuarie şi luat deja cu asalt topurile din Australia, Belgia, Canada, Franţa, Coreea de Sud, Statele Unite sau Noua Zeelandă. „Unorthodox Jukebox" vine după albumul de debut "Doo-wops & Hooligans".

R.E.M.

Sanremo 63

Marius GHERMAN

Festivalul de la Sanremo, pe care am căutat de-o viață să-l copiem, mai ales la Mamaia, dar şi la "Cerbul de aur", ne-a demonstrat şi anul acesta cât de departe suntem de el (iar organizatorii caricaturii de la Mamaia vorbeau de un... parteneriat, cu schimburi reciproce, să te strici de râs, nu alta!). Într-un singur domeniu ne-am apropia de ei – e vorba de prezentatori, Luciana Littizzetto şi Fabio Fazio fiind urâței, lipsiți de charismă şi vorbind îngrozitor de mult, dar dacă italienilor le place, e treaba lor. În rest, la teatrul Ariston (nu numai pe scenă, ci şi în fața acestuia, unde sute de fani îi aşteptau înfrigurați pe participanți) a fost o cu totul altă lume decât la noi, o lume a eleganței desăvârşite, distincției, profesionalismului artistic (inclusiv în transmisia TV), a respectului față de muzica italiană şi reprezentanții ei. 14 nume şi-au disputat întâietatea la secțiunea consacraților, iar 8 nume noi au luptat pentru trofeul de la tineret, câştigat de Antonio Maggio, 27 de ani, cu "Mi servirebbe sapere". Fiecare participant a interpretat (evident alături de minunata orchestră) câte două melodii, voturile reținând-o la final pe cea cu punctajul mai mare. Culmea, câştigătorul Trofeului, Marco Mengoni, revelat de triumful la "X Factor"-ul peninsular (unde se cântă şi multă muzică italiană, nu ca la noi!), este cu 2 ani mai tânăr şi a convins cu piesa "L'essenziale", el fiind urmat în clasament de formațiile Elio e le Storie Tese, respectiv I Moda. Invitații au fost şi ei pe măsura grandorii unei manifestări pe care Italia o critică, o bârfeşte, o huleşte, dar... o aşteaptă an de an cu sufletul la gură: Al Bano (cu o distincție pentru întreaga carieră), Toto Cutugno (impresionant alături de corul bărbătesc militar rus), Carla Bruni, pianista Birdy (16 ani), dirijorul orchestrei de la Scala din Milano, Daniel Harding, balerinul Lutz Forster, Andrea Bocelli (acompaniat la pian, în piesa "La voce del silenzio", de fiul său de 18 ani, Amos), fosta mare vedetă a fotbalului, Roberto Baggio. An de an, Sanremo ne dă o lecție pe care nu suntem nicidecum capabili s-o învățăm...

Toto Cutugno, Corul Armatei Roşii

Marco Mengoni

Antonio Maggi

Ancheta jurnalistică

Ionel Tudor:

1. *Ce a însemnat din punct de vedere muzical anul 2012 pentru compozitorul Ionel Tudor?* Anul 2012 a fost unul aglomerat pentru mine. Am orchestrat şi dirijat sute de piese pentru: Festivalul Internațional "George Grigoriu" de la Brăila; dublul CD Marcel Pavel (am orchestrat, înregistrat live şi dirijat orchestrele reunite ale Radiodifuziunii Române, Filarmonicii "G. Enescu" şi corul Filarmonicii - ansambluri de aproximativ 130 de oameni!); Concertul - eveniment al Paulei Seling, live, la Sala Radio, cu orchestra simfonică Radio, Big Band-ul Radio şi corul Radio; concertele lunare de jazz, cu Big Band-ul Radio şi invitații lui, concerte transmise live, din studioul 8, pe postul România Cultural; Festivalul Internațional "Dan Spătaru", de la Medgidia; Concertul de Crăciun al Big Band-ului Radio, cu Nico şi Vlad Miriță, corul "Sunetul muzicii" şi corul "Acapella"; Concertul-eveniment organizat de Crăciun, de Primăria Bucureşti, la Ateneul Român, cu Orchestra Națională Radio şi Big Band-ul Radio (orchestră de 80 de instrumentişti), cu numeroşi solişti: Monica Anghel, Paula Seling, Elena Gheorghe, Lora, Ştefan Stan, Miță de la Bere Gratis, Cornel Ilie de la Vunk, Tudor Chirilă; o serie de concerte, în luna decembrie, alături de Andrei Tudor Band. Am orchestrat, împreună cu Andrei Tudor, CD-ul instrumental al Formației Direcția V, cu care colaborez de ani şi ani de zile! Am orchestrat, împreună cu Andrei Tudor, CD-ul tenorului şi sopranei Romeo şi Julia Saleno. Am avut repetiții sau înregistrări zilnice cu Big Band-ul Radio. De câțiva ani sunt preşedintele juriului la Festivalul Internațional "Jeunesse musicale", care, anul trecut, s-a desfăşurat la Sibiu. Am fost şi preşedinte de juriu la Festivalul Mărțişorului de la Dorohoi, şi altele....

2. *Ce planuri ai pentru 2013?* Pentru anul 2013, îmi propun, întâi şi întâi, să fiu sănătos pentru a putea

realiza cel puțin cât în anul precedent! Am orchestrat, am înregistrat şi am început filmările pentru emisiunea "Românii au artişti" de la Antena 1. Am început lucrul (orchestrațiile) pentru Festivalul Internațional "George Grigoriu", am stabilit şi datele de preselecție pentru Festivalul "Dan Spătaru", mai avem câteva piese de orchestrat pentru Romeo şi Julia Saleno şi pentru formația Direcția V. Mai am şi activitatea mea, de zi cu zi, de dirijor al Big Band-ului Radio. Până la sfârşitul lunii mai, nu ştiu când mai am timp sa respir! După aceea, vom mai vedea!

Sărbătoarea primăverii

<u>Xenia</u> <u>TUDOR</u>

Chiar atunci când posezi o mare experiență pe tărâmul organizării de spectacole (iar Vrancea, se ştie, domină autoritar un clasament virtual al show-urilor muzicale de amploare), e o sarcină delicată să concepi un concert în Săptămâna Mare. Însă şi de această dată preşedintele CJ, Marian Oprişan, a dat o lecție de decență şi bun-gust, alegând acei artişti potriviți pentru un spectacol de anvergură în aer liber, găzduit, ca în fiecare an, de generosul spațiu din Crâng, lângă Focşani. "Încălzirea" au făcut-o câteva dintre cele mai valoroase ansambluri de amatori din județ, după care a început, în fața a mii de spectatori entuziaşti, parada

Akcent

vedetelor: trio-ul Ro-Mania a venit într-o formulă uşor schimbată, cu un component nou, "împrumutat", grație producătorilor Andreea şi Radu Fornea, de la formația K1; câştigătorul de la "Dansez pentru tine", Jean de la Craiova, a fost aşteptat de publicul său fidel; Adriana Antoni a promovat câteva din piesele de pe albumul recent apărut, în cuprinsul căruia ne propune colaborări cu Gheorghe Zamfir şi Irina Loghin. O surpriză dintre cele mai plăcute a fost furnizată de virtuozul acordeonist Paul Stângă (alături în câteva piese de solista Florentina Mâinea), trecând cu lejeritate prin repertoriul clasic, pop sau jazz. În sfârşit, isteria adolescentelor a atins punctul culminant când pe scena elegantă şi funcțională (director tehnic: Ovidiu Popică) au urcat cei trei componenți ai formației Akcent. Adi, Sorin şi Mihai au cântat absolut toate marile lor hit-uri, unele din ele deținătoare de locuri I în topurile internaționale: asemeni tinerilor din lumea întreagă, vrâncenii au dansat şi au reluat în cor toate refrenele, concluzionând un spectacol de mare clasă.

Frumoşii ani...

Octavian URSULESCU

O postare recentă a lui Radu Nicolescu mă face să scriu acest articol, ca o continuare firească la acela dedicat "dizidentului" interpret la muzicuţă Cornel Ionescu. Înainte ca acesta să îmi facă onoarea de a mă ataca în revista "Flacăra" a Frontului Unităţii Socialiste, condusă de Adrian Păunescu (ale cărui putere şi influenţă din acea perioadă nu mai trebuie subliniate), făcându-mă duşman al poporului şi al orânduiri socialiste, cu urmările de rigoare (interdicţie totală în mass-media şi spectacole, anchetare timp de 2 ani la Securitate şi Partid), eu mă străduiam, într-adevăr, să promovez muzica "decadentă". Am fost implicat în organizarea celebrelor festivaluri ale "Club A", am făcut parte din jurii, am adus pe scena festivalului, prin relaţii personale, două valoroase formaţii rock din Cehoslovacia (M Efekt) şi Ungaria (Piramis). De asemenea mă pot mândri că am organizat, împreună cu fratele meu Florin-Silviu, primul festival folk din România, într-o perioadă în care în presă erai obligat să grafiezi folc, roc, jaz (în Cenaclul "Flacăra" de mai târziu, folk-ul era denumit "muzică tânără"!). Însăşi denumirea a fost una curajoasă pentru acele vremuri, "Festivalul naţional de muzică folk"; a fost prima şi... ultima ediţie, opreliştile fiind insurmontabile. La acea primă ediţie, ne-am "alipit" cu abilitate, ca să primim aprobarea, la... semicentarul PCR, în "cinstea" căruia avea loc manifestarea!! Am apelat, cum se cuvenea, şi la Consiliul UAS, care nu ne-a ajutat cu nimic, dar titulatura conta. Totul s-a petrecut la celebrul Pop-Club al Politehnicii (ţin minte că publicam în revista "Ing", condusă de Dan Constantin, azi la "Jurnalul naţional"), de la "303", unde erau nişte cămine, sala de sport şi câteva mari săli de curs. În cea mai mare, pe stânga cum intrai în curte, ţineam noi săptămânal şedinţele pop-clubului, cu afişe în toată regula şi program anunţat: exemplificări şi comentarea topurilor din revista americană "Billboard", medalioane consacrate marilor nume ale muzicii pop anglo-americane (colegul Cornel Bunea, cu magnetofonul său Tesla, era alături de noi, fericit de fiecare dată când difuzam Creedence Clearwater Revival, formaţia sa preferată!). Vă daţi seama ce "acţiuni subversive" se petreceau acolo? Îi recunoşteam imediat pe tinerii securişti infiltraţi în sală, printre studenţi, dar nu puteam face nimic, ne făceam a nu şti nimic. Acolo am încercat, la început firav, să programăm şi recitaluri "live", cum au fost cele ale formaţiei "Rod" din Giurgiu, conduse pe atunci tânărul compozitor şi cântăreţ Dumitru Lupu, la care au participat poetul Cezar Ivănescu şi actriţa Dora Chertes. Până când ne-am luat inima în dinţi şi am purces la organizarea ambiţiosului festival naţional folk, pe 22 şi 23 aprilie 1971 (când or fi fost oare celebrele "Teze din aprilie"?). N-am căutat hârtiile din acea vreme, sunt sigur pe undeva, aşa că transcriu numele participanţilor bazându-mă cu încredere pe însemnările lui Radu Nicolescu, amendate când e cazul de propriile amintiri. Astfel, e bine de ştiut că NU s-au acordat premii, n-a fost un concurs; public, într-adevăr, circa 400 de persoane (cu bilete, încasările mergând către UAS, după ce plăteam sonorizarea şi luminile; la festival de sonorizare s-a ocupat formaţia Lotus, iar de lumini Ica Dobreanu). Între participanţi a fost cam floarea muzicii folk de la noi – unii au rămas în istoria genului, alţii erau doar studenţi pasionaţi: Ion Pană (cu piese din repertoriul Bee Gees), Mihai Rădulescu, Eugen Butnaru (cu... papion!), Liviu Răuteanu, Andrei Giuroiu (melodii Bob Dylan), Bebe Paraschivescu, Sergiu "Jefu" Tavifta (pe poezii de Nicu Vladimir). Mulţi dintre participanţi erau studenţi la Arhitectură (şi Giuroiu), între ei Doru Stănculescu, fratele Mihaelei Mihai, alături de Sorin Minghiat (flaut). Viitoarea vedetă de mai târziu, Mircea Vintilă (chitară, voce), suporter de-al meu la fotbal, "progresist" şi apoi "naţionalist", a apărut în formulă de trio, cu Rudolf Klein (flaut) şi Laur Grosu (pian). Tot un trio a fost cel alcătuit din Mircea Popa (chitară, voce), Dan Oprina (chitară acustică), Călin Teodorescu (vioară), cu "folk underground". Cunoscuţi au devenit ulterior şi Victor Brătulescu, Vica Frunză şi Gabi Căciulă (fratele lui Mircea Căciulă, colegul meu de la FEA, în perioada când făceam pe inginerul – unde director ne era tatăl Ozanei Barabancea!!). Intenţionat i-am lăsat la urmă pe cei doi artişti de care am fost foarte legat, ajutându-i să facă înregistrări în Radio şi să editeze discuri la Electrecord, cu minunatele coperţi ale lui Anton Petraşincu. Mircea Florian, cu "podul său de piatră", căuta diverse sunete în natură şi le-am căutat împreună în formidabila fonotecă de la "Teatral" a regizorului meu muzical din acea perioadă, regretatul Romeo Chelaru. Fidel originalităţii sale, în festival a prezentat cântece mixate cu muzică electronică de pe banda de magnetofon. La rândul ei, delicata, sensibila Marcela Saftiuc, pe atunci studentă la Franceză, la Cluj-Napoca (de altfel actualmente locuieşte în Franţa), a interpretat piese lansate de Joan Baez, Bob Dylan, Peter, Paul & Mary. Mulţi dintre cei de mai sus nu mai cântă, alţii s-au stabilit în străinătate, dar tuturor sunt sigur că le vor face plăcere imaginile tinereţii lor...

Mircea Vintilă, cu Rudolf Klein şi Laur Grosu

Mircea Florian

Doru Stănculescu

Andrei Giuroiu

Şipoteanu la Chişinău

Mihai CHIHER

Ileana Şipoteanu îşi dorea de multă vreme să cânte la Chişinău, iar ocazia s-a ivit la invitația unei mari iubitoare de artă, Maria Paladi, manager al unui restaurant de clasă de pe litoral, "O seară la Constanța". Înafara recitalului propriu-zis, Ileana Şipoteanu a apărut la două importante televiziuni locale, Prime TV şi Televiziunea Națională Moldova 1, precum şi la posturile de radio Vocea Basarabiei şi Radio Național Moldova, fiind apreciată la superlativ de cunoscuții realizatori Eugen Bulgaru, Dumitru Alexei, Tatiana Cepoi, Rodica

Alături de Olga Ciolacu

Gantea, Maria Stoianov, Filip Rudenco. În timpul sejurului artista s-a întâlnit cu Fuego, aflat acolo în turneu, cu Nicolae Botgros, cu poeta Elena Răileanu (care i-a oferit versuri pentru compozițiile lui Dumitru Lupu), cu fosta mare realizatoare TV Ecaterina Ichim Caldarii, cu tânăra solistă de muzică uşoară Tatiana Heghea, cu cunoscuta artistă emerită Olga Ciolacu şi soțul ei, Valentin Bătrânac. Cu această ocazie Ileana Şipoteanu a devenit membră a AsDAC – Asociația pentru drepturi de autor şi conexe din Republica Moldova.

Surpriza

Cei născuți în primele zile ale anului nu prea au parte de aniversări pe măsură, fiindcă toată lumea îşi trage sufletul după petrecerea Revelionului. Este şi cazul Ralucăi Tănase, de la Bambi, născută pe 2 ianuarie, aşa încât sora sa Denisa şi părinții au profitat de faptul că al doilea prenume al ei este Florentina şi i-au pregătit o surpriză de zile mari de Florii. Au invitat-o, chipurile, la un eveniment şi acolo a dat nas în nas cu compozitorul Cristian Faur, învingătorul de la Eurovision România, cu membrii duetului Autentic, Cătălin şi Denis, cu solistele Julia Jianu şi Anne's şi... cu un tort care o înfăţişa pe Raluca în chip de păpuşă Barbie! De notat că pe lângă activitatea muzicală, Raluca Tănase şi-a deschis un atelier de design vestimentar, talentul-i real fiind evidențiat de premiul pentru "Cel mai bun debut în modă" acordat ei la Gala "Confidențial" (Antena 2) de Cristi Brancu şi Oana Turcu, precum şi de superbele rochii cu care ea şi Denisa au apărut la evenimentul de lansare a Fundației "Credință şi dragoste".

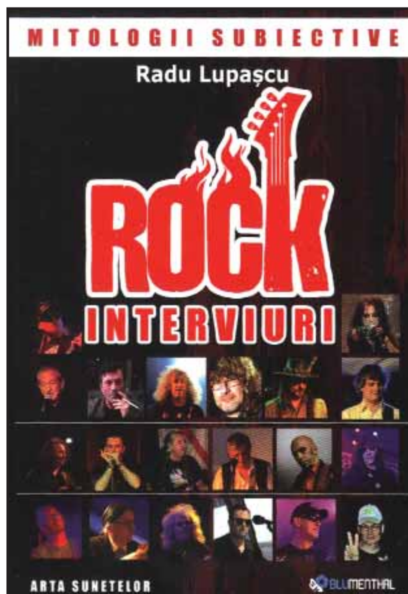

Recenzii

Dorin MANEA

Radu Lupaşcu: *Mitologii subiective – Interviuri rock*

La Editura Blumenthal a apărut prima carte de interviuri rock cu muzicieni români, în cea mai mare parte. Sub egida revistei virtuale Arta Sunetelor, această lucrare este destinată unui target fără limită de vârstă, variat din punct de vedere profesional, cultural sau educaţional, deşi la prima vedere ar putea părea dedicată muzicienilor, colecţionarilor sau producătorilor de la marile case de discuri. Desprindem din prefaţa autorului, neobositul publicist Radu Lupaşcu.

Această sumă de interviuri aduce în atenţia publicului nume importante de muzicieni, jurnalişti şi scriitori din istoria recentă sau trecută a spiritualităţii mioritice rock, dar şi prog. jazz sau blues. Iată lista de interviuri, cu ajutorul căreia subsemnatul vă propune o incursiune în frumoasă artă a sunetelor româneşti: Dan Andrei Aldea, Liviu Antonesei, Decebal Bădilă, Johnny Bota, Radu Cârlan, Cyfer, Walter Dionisie, Florin Grigoraş, Tavi Iepan, Florin Ochescu, Marcian Petrescu, Gabriel Petric, Călin Pop, Adrian Popescu, Christian Podratsky, Mircea "Joe" Rusi, Sorin Tudoran. Acest prim volum din seria Interviuri rock - Arta Sunetelor a conţine şi trei interviuri obţinute în exclusivitate, cu celebrii muzicieni Jan Akkerman, Alice Cooper şi Charlie Musselwhite. Cartea Interviuri rock - Arta Sunetelor atrage atenţia asupra imensului potenţial artistic de valoare ascuns de zgomotul "trendi, cul şi stailiş" şi poate constitui o provocare pentru diletantismul "profesioniştilor" din zona mass-media, deopotrivă cu responsabilii caselor discuri pre(a)ocupaţi de facilul atât de profitabil din punct de vedere financiar.

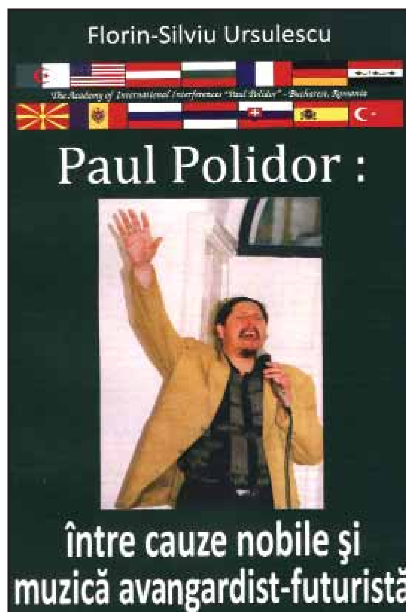
Volumul Interviuri rock a apărut în colecţia MITOLOGII SUBIECTIVE, iniţiată de Ioan BIG, serie din care au mai apărut: Eric Clapton, Pe urmele lui Hendrix şi Era Punk. Cartea de format mic, de buzunar, cu 270 de pagini, are o prezentare grafică elegantă şi este condimentată şi cu reuşite fotografii color.

Florin-Silviu Ursulescu: *Paul Polidor Între cauze nobile şi muzică avangardist- futuristă*

Un volum care cuprinde pe lângă corpul principal (articole din presă, prefaţări ale unor concerte sau emisiuni) - articole scrise de Dumitru Bălan şi Eugen Cristea, discografie selectivă, fotografii de arhivă , addenda - şi, foarte interesant - are adăugat la final un CD audiobook conţinând un interviu cu protagonistul. Din preambulul autorului am desprins câteva părţi edificatoare.

Am subliniat câteva faţete ale personalităţii lui Paul Polidor - profesor, traducător, capacitatea de a cânta în 13 limbi, uşurinţa cu care se apropie de ramuri precum literatura, istoria sau filmul, disponibilitatea de a aborda diversele ramuri artistice - poezia (este un înzestrat poet), eseul, muzica. Am subliniat uneori şi talentul pedagogic, ilustrat fie în scris, fie "pe viu" - prin răbdarea cu care lucrează cu copii de diverse vârste. Unele din calităţile care mi-au impus admiraţia de la bun început au fost cele de ordin moral - dorinţa de a face bine fără beneficii materiale, generozitatea – cu care împarte celor din jur atât bunuri materiale, cât şi intelectuale. Strâns legată de această latură este cea a civismului, de ordin moral şi material - de aceea l-am numit deseori "un luptător pentru cauze nobile". Dacă noţiunea de patriotism pare acum uneori desuetă, Paul şi-o asumă cu curaj - a luptat pentru patrioţii din Basarabia şi tot aici aş plasa aplecarea spre poezia noastră clasică, pe care a înveşmântat-o în muzică şi a prezentat-o în zeci de recitaluri peste hotare – fiind un ambasador cultural de certă importanţă.

A fost o mare surpriză plăcută să văd că a înfiinţat o Fundaţie culturală, că pus bazele unei tipografii şi unui studio de înregistrări, cu acest prilej devenind şi editor al zeci de volume şi producător al unei Antologii fonografice de interferenţe culturale, cu cântece şi recitări în mai multe limbi). Dacă ar fi fost să mă opresc numai la partea muzicală, aş fi sublinia legătura pe care a reuşit să o facă între poezie şi muzică, realizări disecate cu probitate în volumele „Paul Polidor, creator al stilului «Poetic-Sequentil Music»" de Marcel Frandeş sau „Paul Polidor – reformator al poeziei cântate" de Emanuel Craiu. Ca animator cultural, prin fundaţia sa organizează Festivaluri pluri-disciplinare de Muzică Uşoară şi Interferenţe Culturale, încurajează tinere talente, înfiinţează centre artistice în şcoli şi grădiniţe.

În final, trebuie să reiau câteva rânduri dintr-un articol mai vechi: "Nu mă pot opri, cum nu pot nici acum, să nu depăşesc cadrul strict al constatărilor cultural-muzicale. Observ cu tristeţe că trecem din nou printr-o perioadă de criză culturală. INCULTURA SE REVARSĂ ÎNGROZITOR pe toate canalele... Mă uit la Paul Polidor de câţiva ani, de când îi sunt alături şi sunt uimit că face o muncă sisifică. De astfel de oameni, cu o energie extraordinară, ar fi nevoie acum: din păcate, ei sunt prea puţin sprijiniţi de cei îndreptăţiţi să o facă, deşi contribuie substanţial la asanarea peisajului muzical intern (alterat de producţii muzicale suburbane) şi la îmbunătăţirea imaginii României în lume".

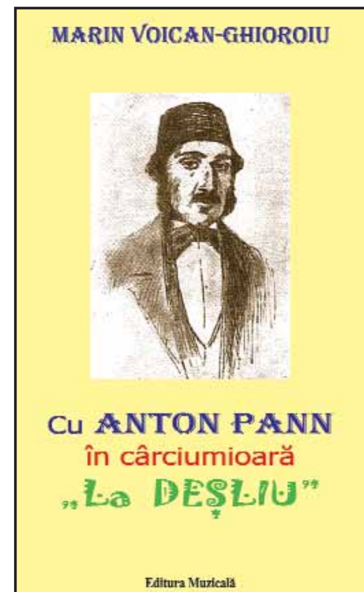
Eleganță

Elise STAN

La Editura MUZICALĂ, scriitorul-compozitor **Marin Voican-Ghioroiu** reuşeşte să ne prezinte figura legendară a celui supranumit de bardul din Ipoteşti, Mihai Eminescu "...fiul Pepelei cel isteț ca un proverb" în volumul, CU ANTTON PANN ÎN CÂRCIUMIOARĂ **"LA DEŞLIU"** - (a cincea carte) şi în acelaşi timp înregistrarea cu Orchestra de Folclor a Radiodifuziunii a unui Album muzical "ARMONII ÎN LUMINĂ" - melodii interpretate de o cântăreață înzestrată cu o voce cultivată, care stăpâneşte cu eleganță şi grație sunetele, Rodica Anghelescu, pe care o cunosc de pe vremea când mergea la concursuri şi festivaluri şi obținea premii importante. Timbrul său grav, cumva asemănător cu cel al Mariei Tănase, a determinat-o la început să cânte piese din repertoriul marii artiste. Ulterior şi-a dat seama că trebuie să-şi găsească un drum al ei şi şi-a construit în timp un stil propriu de interpretare, care a propulsat-o rapid între preferințele iubitorilor de muzică populară, un stil național clar şi consistent ordonat românesc. Am spus românesc şi nu gorjenesc, deoarece Rodica Anghelescu interpretează cu acelaşi aplomb şi muzică bănățeană în cadrul spectacolelor unde apare ca solistă a vestitului Ansamblul Profesionist "Ciocârlia". După terminarea primei facultăți, Rodica Anghelescu a intuit totala sa aderență la muzica clasică şi a urmat cursurile Universității Naționale de Muzică din Bucureşti la Facultatea de Interpretare Muzicală, secția Canto Clasic. Eu am susținut-o în demersul ei căci am sesizat potențialul său extraordinar în acest domeniu. Este adevărat că se spune că nu poți să le faci bine pe amândouă deoarece impostația vocală este diferită pentru fiecare gen muzical în parte. Rodica Anghelescu a contrazis faptic acest precept şi a demonstrat că poate cânta la fel de bine şi Aria clopoțeilor din opera "Lakme" de Leo Delibes sau rolul Reginei Nopții din opera „Flautul fermecat" de W. A. Mozart, ca şi cântece de muzică populară din Gorj sau Banat, pe care le interpretează în cel mai curat stil tradițional. De această dată, Rodica Anghelescu se prezintă în fața publicului meloman cu un compact disc ce conține un material care merită toate laudele. Calitatea artistică a programului de recital defineşte personalitatea şi gustul interpretei. Pe CD-ul intitulat "Armonii în lumină" se regăsesc înmănucheate piese de Anton Pann, cântece din folclorul orăşenesc sau cântece de mahala, dar şi câteva romanțe de factură lirică evidentă care denotă o abilă inserție a inspirației lirice de sorginte românească într-un limbaj muzical inedit.

Pentru a cuprinde măreția muzicii este necesară o mare forță interpretativă alăturată unei tensiuni interioare capabile să clădească un aşezământ sonor impresionant. De o admirabilă interpretare se bucură piesele de pe acest CD. Observăm la Rodica Anghelescu o elevată pătrundere în esența muzicii lui Anton Pann şi putem vorbi şi despre o notă de originalitate pe care solista o imprimă cântecelor de lume inspirate din melosul bizantin şi otoman, precum şi cântecelor din folclorul orăşenesc şi romanțelor.

Vocea sa comunică, prin înălțime, timbru şi intonație, informații despre starea afectivă de moment pe care interpreta o transmite auditoriului. Recitalul său este aşadar complet sub raportul armoniei interpretării.

Talentul liric excepțional al Rodicăi Anghelescu a fost susținut şi pus în valoare de calitatea excelentă a acompaniamentului asigurat de Orchestra de Muzică Populară a Radiodifuziunii Române, dirijată de maeştrii: Ştefan Bucur, Paraschiv Oprea şi Adrian Grigoraş.

Cunoscută mai ales ca foarte bună interpretă de muzică populară şi apoi ca solistă de operă, Rodica Anghelescu face acum dovada unor multiple posibilități şi valențe interpretative, conferind fiecărui gen muzical interpretat o altă culoare sonoră.

Aceste experiențe ale glasului şi registrului său sunt argumente grăitoare pentru faptul că nu e de ajuns să vrei, îți trebuie şi puterea de a-ți demonstra voința continuu prin expresiile artei proprii. Rodica Anghelescu dezvăluie în evoluția discursului său muzical ambiția de a parcurge întregul şir de etape care se adună pentru a se completa, vise transformate în realitate, certitudini pe care i le dă autoritatea profesională. Glas de forță, maleabil în nuanțe, capabil să întruchipeze cele mai ascunse resorturi ale sufletului, Rodica Anghelescu stăpâneşte cu grație şi eleganță sunetele, fiind ajutată de rigoarea profesiei pe care ştie s-o reliefeze în toate nuanțele muzicale ale repertoriului său. Delicată, sensibilă dar impunătoare, cu o vitalitate convingătoare, cu senzaționale resurse vocale, Rodica Anghelescu ne oferă bucurii artistice notabile. Aş mai avea multe de spus despre Rodica Anghelescu şi despre muzica pe care o performează, dar deocamdată închei cu convingerea că am sugerat atenției cititorului acestor rânduri câte ceva în legătură cu o interpretă care, fără îndoială, va avea locul său în istoria de mâine a muzicii de astăzi.

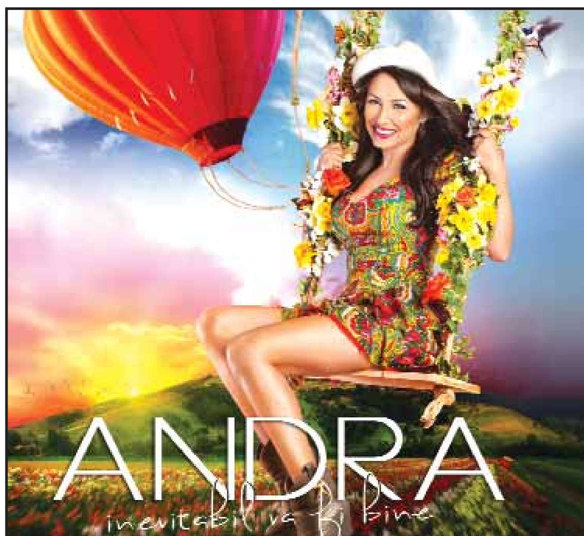
Grații

Gabi MATEI

Alina a lansat "**Tu eşti vara mea**", compusă de **Adrian Sînă**. O nouă piesă dinamică şi optimistă, perfectă pentru sezonul cald. Membră a trupei **LaLa Band** şi actriță în serialul **Pariu cu viața**, tânăra artistă are în față şi o carieră solo de succes, "Tu eşti vara mea" fiind deja al doilea său single, după "With or Without You", lansat anul trecut. "*Mesajul piesei este simplu: vara asta, să ne bucurăm de mare, de soare şi de persoana iubită, să trăim fiecare clipă la maximum, pe acorduri de chitară*", a spus **Alina**.

Alina

Andra a filmat un nou videoclip, pentru piesa "Inevitabil va fi bine" (single care promovează albumul cu acelaşi nume al cântăreței, ce urmează să fie lansat luna următoare), clip regizat de **Iulian Moga**. Printre invitații care apar în cel mai nou clip al artistei se numără **Delia, Cabron, Smiley, What's Up, Connect-R, CRBL şi Red Blonde**. "*Mi-am dorit de foarte mult timp un astfel de videoclip, cu o altă imagine*", a spus **Andra**. Filmările au durat 16 ore şi s-au desfăşurat în studiourile MediaPro de la Buftea.

Turneul **Loredanei,** început la jumătatea lunii martie, a continuat cu show-uri incendiare, costume spectaculoase, invitați pe măsură şi multe surprize. După concerte cu sala plină în Cluj Napoca, Timişoara, Deva şi Craiova, s-a continuat la Constanța, Galați (unde invitat de onoare a fost Alexandru Jula), Bacău, Chişinău şi Iaşi. "Concertele au fost extraordinare, uitasem cât de frumoasă este viața de turneu. In Moldova mea natală oamenii ştiu să se distreze ca nicăieri", a spus Loredana. Playlist-ul a conținut toate hiturile artistei, printre care şi melodii de pe noul album, "Dragoste".

AMNA ocupă locul 1 în iTunes Store Top 10 Dance Songs Japan. Dar şi Africa, Asia, Europa, America de Sud au urcat-o pe Amna în topul clasamentelor radio şi digitale, fanii fiind atraşi de energia ei, vocea puternică şi ritmurile inspirate. Astfel, Amna calcă pe urmele INNEI, susținând concerte pe toate continentele şi lansând albume internaționale. In luna martie cântăreața a lansat primul său album în Japonia. Acesta este fast-hit, urcând atât la radio, cât şi în mediul digital încă din prima zi de la lansare. Amna a luat parte la cel mai grandios eveniment muzical din Africa - Tunisian Music Awards, acolo unde a câştigat premiul pentru "Best International Female". În Columbia a avut deja parte de colaborări cu vedete de top şi a participat la festivaluri cu peste 60 000 de spectatori.

Lora

Lora a filmat un nou videoclip, pentru piesa "Capul sus", în regia lui Florin Botea. Filmările au durat două zile, iar clipul vorbeşte despre relația unei tinere cu părinții ei. "*Piesa transmite un mesaj inspirațional: indiferent câtă lume nu crede în visul tău, important este ca tu să crezi în şansa ta* ", a spus **Lora**. "*Mesajul melodiei este foarte clar: Capul sus!* ", a spus **Adrian Sînă**, care semnează compoziția noului single.

Sophia, cântăreața care declara cu ani în urmă că "Este posesivă!" prin piesa cu acelaşi nume, vine cu o schimbare de atitudine la 180 de grade. Cea mai recentă producție a sa, "Unconditional Love", îi arată latura sensibilă, cântând despre sentimente pure, care nu mai au nevoie de explicații. Schimbarea se reflectă şi în atitudine şi look, Sophia adoptând un stil fresh şi hip. Producția îi aparține lui Connect-R, vinovat pentru mega hituri ca "Vara nu dorm' sau "Love is the Way". Artista a cochetat mereu cu arome muzicale aparte, cu ritmuri în contratimp cu industria. "Nu mă înscriu în trenduri, eu încă mai cred că publicul rezonează la sinceritate".

Apostol, nedreptățitul

Octavian URSULESCU

Da, nedreptățit, fiindcă vocea frumoasă şi startul fulminant în carieră îi dădeau dreptul la o recunoaştere mai largă, iar primul său album solo (după prezențe pe discuri colective), apare abia la... 25 de ani de la debut! Ghinionul său s-a chemat, paradoxal, 1988, anul lansării cu Trofeu la Mamaia, fiindcă peste numai un an şi jumătate muzica uşoară românească tradițională avea să fie strivită în malaxorul genurilor dansante, laolaltă cu slujitorii ei cei mai buni. L-am prezentat la Mamaia la acea ediție a triumfului (frumos că nu uită piesa consacrării, „Ce frumoasă este marea!”, a regretatului Aurel Manolache), dar şi, imediat după, în spectacolele Teatrului „Al. Davila” din Piteşti, unde dirijorul şi compozitorul Dumitru Lupu inventase o formulă de succes – spectacolul „De la Mamaia la... Piteşti”. Ne-am reîntâlnit apoi în toate turneele importante ale vremii, fiindcă era un nume căutat, dovadă că a colaborat cu teatrele de revistă „C. Tănase” din Bucureşti şi „Fantasio” din Constanța. A susținut recitaluri pe scena festivalului de la Mamaia în 1989 şi 1991, iar în 1996 a figurat tot aici într-o producție de grup clasată pe locul 2, după „Şcoala vedetelor”. A colaborat cu toate numele mari ale divertismentului, inclusiv la TV, dar a cochetat şi cu filmul: „Călătorie de neuitat” de Geo Saizescu (1989), dar mai ales „Cătun fericit” (2012), regia Dumitru Cucu,

scenariul şi regia Dumitru Lupu, unde i-a avut colegi pe Alexandru Jula, Silvia Dumitrescu, Cristian Popescu, Ileana Şipoteanu, Nae Alexandru.

Dacă tot l-am aşteptat atâta amar de vreme, CD-ul poartă titlul „Aşteaptă-mă!”, după o piesă foarte nouă a lui Dumitru Lupu, care semnează de altfel 7 din cele 17 titluri. Din prima perioadă mai face parte „Sunt fericit” de acelaşi Lupu, din perioada de mijloc, să-i spunem, „Clipe” de Raul Pădurean, „Străinul” de Eugen Mihăescu şi „Atât de cald” de Dan Teodorescu, majoritatea înregistrărilor fiind de dată recentă. Cinci melodii aparțin tânărului autor Mihai Onilă, în timp ce refrenelor de altădată li se face o reverență prin „Când felinarele se-aprind” de Petre Andreescu, cântec inclus pe un album de „valsuri şi tangouri celebre”, editat tot de Electrecord. Din păcate, lipsesc de pe disc câteva din titlurile sale de succes, semnate de Camelia Dăscălescu, Aurel Giroveanu, Laurențiu Profeta, Ion Cristinoiu, Dan Beizadea, Mihai Constantinescu, Marius Micu, Dragoş Docan.

Cu câțiva ani în urmă am fost împreună cu Florin Apostol într-un turneu intitulat „Voi, oameni de mâine”, după cunoscuta piesă a lui Anton Şuteu. Acolo i-am descoperit şi succesul la public, dar şi calitățile de organizator, aşa încât nu m-am mirat să-l aflu în ultimul deceniu în postură de producător şi de impresar, colaborările cele mai cunoscute în această ipostază fiind cele cu AlBano şi Bonnie Tyler. Într-o vreme când muzica uşoară este tot mai marginalizată, Florin Apostol îi apără demnitatea şi-şi reafirmă statutul de interpret de prim rang.

Europa - o parte din noi

Dan CHIRIAC

Formația Krypton Unplugged s-a aflat în luna mai într-un turneu de promovare a noului album ‘’O parte din noi’’, având programate concerte la Bruxelles, Luxemburg şi Paris, susținute pentru românii din diaspora. În noua formulă Unplugged, Eugen Mihăescu (chitară) şi Gabriel ‘’Guriță‘’ Nicolau (voce), alături de Theo “The Lady in Black” - Teodora Dragomirescu (violă), prezintă un concert acustic ce restabileşte forța şi valoarea muzicii lor. Cele trei concerte fac parte din Proiectul European 2013 “O parte din noi” - Europa susține cultura românească !, proiect conceput de asociațiile RoArt asbl din Bruxelles şi Tous pour l’Europe din Paris - după cum ne comunică organizatoarele Raluca Pavelescu şi Mihaela Trifu şi constă în organizarea de concerte în Belgia, Luxembourg şi Franța. Proiectul se lansează cu KRYPTON, fapt pentru care poartă şi titlul noului lor disc, dar si al turneului lor european. În cadrul proiectului va fi organizat un concurs pentru publicul participant la concerte, țara cu cei mai mulți participanți urmând a fi gazda proiectelor culturale româneşti viitoare, finanțate prin proiectul cu acelaşi nume.

Prin acest concerte KRYPTON doreşte să se apropie de vechii fani, dar şi de generația nouă, cu piese deja lansate, dar şi cu noutăți interpretate - unplugged. KRYPTON apărea pe scena rock-ului românesc cu aproape trei decenii în urmă, revigorând peisajul muzical autohton printr-un stil New Wave Rock. Apoi s-a poziționat într-o zonă încă ne-explorată pe plan național – neo clasic rock metal, concertând în deschiderea unor nume mari ale rock-ului internațional. Albumele “Fără teamă“ şi “Lanțurile” au adus într-un timp record mulți fani. După mai multe schimbări ale componențe, în 2012 - la propunerea lui Eugen Mihăescu, membrii se întorc pe scenă, în formula inițială ce i-a consacrat în toată perioada anilor 1988-1995.

PRO MUSICA, din nou pentru muzică

Doru IONESCU

2013, un an care pentru iubitorii rockului (dar şi folkului) din România are o semnificaţie deosebită atunci când vine vorba de formaţia lui Ilie Stepan, chitarist compozitor din Timişoara, în activitate neîntreruptă de atunci. Încă nu s-au stins ecourile încheierii cu succes a trilogiei „Sensul vieţii" (cu publicarea la sfârşitul anului trecut a cvadruplului disc „Lumina") şI iată-l din nou „in charge", de astă dată pentru a repune în pagină grupul pe care l-a fondat în urmă cu 40 de ani şi pe care l-a crescut vreme de două decenii, rămânând apoi în colaborare cu diverşii săi membri până în prezent.

Atunci, în ianuarie 1973, a fost un grup de liceeni care cântau un soi de folk pe versuri eminesciene (remember *Glossa*), un subgen muzical pe care l-au tot complicat vreun an, până să edifice prima (şi singura oficială până în prezent) operă folk „Creanga de cireş". Atunci au ieşit în faţă nu numai Ilie, ci şi violoncelistul Adrian Daminescu, şi fraţii Erlend (chitară) şi Dietrich (bas) Krauser, şi claviaturistul Doru Apreotesei, şi textierul (literat) Marian Odangiu, şi actorul Florin Călinescu...

Cu numeroase premii la concursurile studenţeşti, bănăţenii aveau zeci de melodii înregistrate în 1975, când au luat o pauză (timp în care Stepan a trecut în echipa rock Progresiv TM, că asta era epoca la putere). S-a întors însă în forţă după trei ani – cu lecţia învăţată – pentru a reporni Pro Musica, de astă dată electric. Cu Dixie la bas şi voce, dar şi chitaristul Nicolae Krakovszki, mai apoi bateristul Vasile Dolga, iar în 1982 cu un al doilea chitarist, Bujor Grigore Hariga.

În 1984, opera (rock de astă dată) „Introducere într-un concert baroc" este interzisă după două vizionări, dar teme întregi din aceasta vor alimenta repertoriul grupului peste timp. Anul următor apar solistul Ionel Nae Tarnoczi şi basistul Richard Schornig, cu ei fiind editat după încă un an split-LPul „Formaţii rock 9". Este perioada în care Pro Musica ajunge şi în cenaclul „Flacăra, devenind port drapel cu *Te salut, generaţie în blugi* şi *Pentru voi*. Fireşte, nu au fost uitate succesele din spate – *Glossa, Dintre sute de catarge, Pasărea Proteu, Logica timpului, Metamorfoza*...

Discul întreg „Rockul baroc" din 1988 îi avea (şi se simţeau din plin în stilul influenţat de new wave) pe solistul Tic Petroşel şi basistul Cristian Podratzky. Iar în 1989, cu noul vocal Mario Florescu, Ilie şi ai săi dau lovitura în primul oraş liber al ţării, lansând încă din balconul Operei şlagărul *Timişoara*! Cu încă un single la activ, rockerii timişoreni scot un prim disc mic în Austria şi România, încing cele mai mari scene de concert româneşti (dar şi cîteva din străinătate) şi – în decembrie 1993, la sala Olimpia de pe Bega – susţin o aniversare de 20 de ani cu peste 40 de foşti şi actuali membri, coordonată de acelaşi inimos organizator timişorean al „TimRock"-ului, Ionel Marchiş.

Cine ar fi crezut atunci că va fi fost cântecul de lebădă al trupei? Nici măcar liderul, care a continuat cum se ştie cu Stepan Project, dar care a tot cochetat (fie şi doar în interviuri) cu ideea reluării vechiului concept rock. În urmă cu doi-trei ani, de altfel, la diverse lansări ale proiectelor sale solistice, el şi-a readus alături o parte dintre vechii colegi, şi cum succesul de public a fost absolut nescontat, iată-l acum revenind la ideea din urmă cu 40 de ani. Împreună cu subsemnatul scrie o biografie romanţată Pro Musica, iar cu siguranţă lansarea va fi acompaniată de un concert (dacă nu turneu) al revenirii gloriei timişorene a anilor '70 - '80 - '90. Cu siguranţă, pe lângă cele două emisiuni documentare despre fenomenul de atunci, TVR va reveni cu cel puţin un reportaj, rămâneţi pe recepţie.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Ruxandra ARZOIU, Al. I. BĂDULESCU, Maria Monica BOJIN, Magda BUCIU, Corina BURA, Grigore CONSTANTINESCU, Luminiţa CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Florian LUNGU, Oltea ŞERBAN-PÂRÂU, Mariana POPESCU, Vasile PRUTEANU, Constantin SECARĂ, Constantin STAN, Elise STAN, Mădălin STĂNESCU, Ana SZILÁGYI, Mircea ŞTEFĂNESCU, Vasile TOMESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x